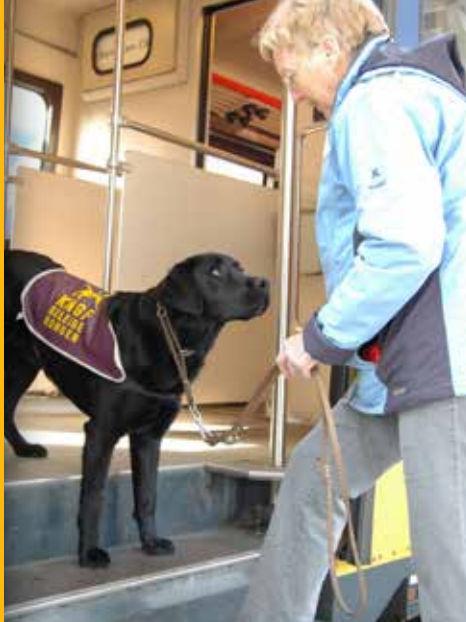

JAAARVERSLAG 2013

INHOUD

3	Woord vooraf
5	Verslag directie en raad van toezicht
6	Uitgelicht in 2013
11	Besturen en toezicht houden
13	Verantwoordingsverklaring
14	Scheiden toezicht houden en besturen
17	Maatschappelijk verantwoord en duurzaam
19	Advies en toezicht
24	Hoofddoelstelling
25	Resultaten in cijfers
27	Financiële resultaten
29	Bestedingspercentages
29	Werkorganisatie
30	Organisatieschema KNGF Geleidehonden
31	Raad van toezicht
33	Directie
33	Ondernemingsraad
34	Colofon
36	Jaarrekening - Balans (na resultaatbestemming)
37	Jaarrekening - Staat van baten en lasten
39	Toelichting behorende tot de jaarrekening 2013
40	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling
41	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva
43	Grondslagen voor de resultaatbepaling
44	Toelichting op de balans
54	Toelichting op de staat van baten en lasten
64	Toelichting op de lastenverdeling
68	Overige gegevens
70	Accountantsverklaring
73	Bijlage 1: Meerjarenraming 2014-2018
75	Bijlage 2: Verwachte ontwikkeling reserves en fondsen

Stichting Koninklijk Nederlands Geleidehondenfonds

Amsteldijk Noord 42
Postbus 554
1180 AM Amstelveen

Tel.: 020 - 496 93 33
Fax: 020 - 496 57 76

E-mail: info@geleidehond.nl
Internet: www.geleidehond.nl

WOORD VOORAF

Wanneer mensen zelf vormgeven aan hun toekomst, voegen zij niet alleen waarde toe aan hun eigen leven, maar ook aan de samenleving als geheel.

Deze uitspraak deed koning Willem-Alexander in zijn eerste troonrede op Prinsjesdag 2013. Onze koning verwijst hiermee naar de overgang van een verzorgingsstaat naar de veelbesproken participatiemaatschappij. Ook het meedoen en erbij horen van mensen met een beperking staat inmiddels hoog op de politieke agenda. Dat is een uitstekende ontwikkeling. Veel te lang zijn mensen met een handicap of stoornis benaderd vanuit het perspectief van zorg in plaats van participatie. Een belangrijke voorwaarde voor participatie is echter wel dat je hun dan ook de middelen aanreikt om te kunnen meedoen. Onze professioneel opgeleide honden kunnen dat 'middel' zijn. De trouwe aanwezigheid en assistentie van de werkende hond biedt mensen met een beperking of stoornis de zelfstandigheid en mobiliteit die noodzakelijk zijn om de activiteiten te kunnen ontplooiën om vorm en waarde te geven aan het leven en de toekomst.

Als 'participatie-organisatie' *avant la lettre* zijn 'meedoen' en 'erbij horen' voor mensen met een beperking al decennialang stevig verankerd in onze missie. Dit jaarverslag biedt u inzicht in

de activiteiten en de resultaten van 2013. Alles wat wij hebben ondernomen heeft steeds in het teken gestaan van die missie: het bieden van mobiliteit, zelfstandigheid en kwaliteit van leven aan mensen met een beperking of stoornis. In de tachtig jaar van ons bestaan is deze missie nooit veranderd. De invulling ervan is dat wel. KNGF Geleidehonden evolueerde in de afgelopen jaren van de oude vertrouwde drie-eenheid KNGF/Hond/Blind naar een nieuw verbond van KNGF/Hond/Handicap. Dat betekent dat wij onze kennis en kunde op het snijvlak van hond en handicap ten volle inzetten om ook mensen met andere handicaps dan een visuele beperking te helpen. Het opleiden van de autismegeleidehond waarmee wij in 2007 begonnen, was de eerste stap op deze weg van verbreding. Wat wij door eigen waarneming al wisten, is door wetenschappelijk onderzoek inmiddels bevestigd: de autismegeleidehond maakt een wereld van verschil.

OP NAAR DE TACHTIG

In 2015 hopen wij ons tachtigjarig bestaan te vieren. Een jubileum nodigt niet alleen uit tot het opmaken van de balans, maar vooral ook tot vooruitkijken. Een vraag die zich daarbij aandient is: Wat zal de toekomst zijn van de professioneel werkende hond? De technische wetenschap staat niet stil. Er komen steeds meer technologieën beschikbaar die mensen met een visuele of motorische beperking kunnen helpen. Dat is een geweldige ontwikkeling. Hoe meer er beschikbaar komt dat het leven van mensen met een beperking vergemakkelijkt, hoe beter het is. Niettemin merken wij dat de belangstelling voor professioneel werkende honden nog altijd toeneemt. De positie van de hond verschuift van noodzakelijk hulpmiddel naar – zeer – geprefereerd hulpmiddel. Onze honden, ongeacht voor welke taak ze zijn opgeleid, zijn van onschatbare waarde voor hun baas. De vaardigheden gecombineerd met trouwe kameraadschap, steun en liefde maken 'honden met een missie' zo bijzonder. 'Erbij horen', 'kunnen meedoen' en 'weer gewoon mens zijn' is slechts een kleine greep uit de blijde reacties van de mensen die in 2013 een hond kregen. 'Je mens voelen' is een basisvoorwaarde om het leven en de toekomst te kunnen vormgeven, zoals de koning dat voor ogen heeft. Als geen ander gunnen wij mensen met een handicap of stoornis de toegevoegde waarde, het geluk van zo'n lieve, knappe hond en daarmee de mogelijkheid om weer mee te kunnen doen.

Amstelveen, mei 2014

Ellen Greve, directeur
Max Amson, voorzitter raad van toezicht

VERSLAG DIRECTIE EN RAAD VAN TOEZICHT

DE RESULTATEN IN 2013

Het jaar 2013 was heel succesvol. De doelen die wij ons stelden zijn alle behaald. Dit geldt zowel voor het aantal te fokken honden als voor het aantal opgeleide honden. Voor het eerst in de geschiedenis lopen er meer dan 500 combinaties hond-baas in Nederland rond. Een andere primeur was dat wij vier verschillende typen professioneel opgeleide honden hebben getraind. De huidige koers van uitbreiding van onze diensten komt voort uit een verbondenheid met de gehandicapte mens die de kwaliteit van leven wil verbeteren met de hulp van een werkende hond. Het opleiden van blindengeleidehonden blijft daarbij onze kernactiviteit. Het grootste deel van de honden die wij trainden, was dan ook bestemd voor mensen met een visuele beperking. Hoewel het totaal aantal opgeleide honden iets hoger was dan het geplande aantal zijn er in de bestemming van de honden wat verschuivingen geweest. Zo werden er iets minder autismegeleidehonden afgeleverd. Daartegenover staat dat er meer buddyhonden werden geplaatst. Soms blijkt een hond geschikter te zijn voor een andere taak dan waarvoor die in eerste instantie was bestemd. De honden worden gefokt met als doel ze op te leiden tot blindengeleidehond. Als blijkt dat de hond hiervoor niet de juiste capaciteiten heeft, wordt nagegaan welke taak wel goed bij hem past. Belangrijker dan welke planning ook, is dat de hond wordt getraind voor de juiste taak en voor de juiste baas. Zo komen het welzijn van de hond en het slagen van de combinatie niet in het gedrang. Dankzij de nieuwe koers van verbreding kunnen vrijwel alle honden worden getraind en ingezet voor een belangrijke, maatschappelijke taak. De investeringen en inspanningen zijn zo niet voor niets geweest.

UITGELICHT IN 2013

DE EERSTE ASSISTENTIEHONDEN

In 2013 was de aflevering van de eerste assistentiehonden een feit. Natuurlijk was het voor mensen met een motorische beperking even wennen dat zij ook voor deze typen honden een beroep op ons mogen doen, maar inmiddels weten zij ons te vinden. We merken daarbij dat het vertrouwen dat wij hebben opgebouwd als de opleider van de blindengeleidehond zich goed vertaalt naar de andere typen honden die wij nu ook opleiden. 'Als KNGF Geleidehonden het doet, zal het wel goed zijn' is een opmerking die wij meer dan eens horen. Natuurlijk stellen wij alles in het werk om dit vertrouwen waard te zijn en te blijven.

BUDDYHONDEN PTSS

Gedreven door onze missie zijn wij voortdurend op zoek naar mogelijkheden om het verschil te kunnen maken met behulp van onze professioneel werkende honden. Buddyhonden voor oud-geüniformeerden met een posttraumatische stressstoornis (PTSS) maken dat verschil. Ook deze honden leverden wij in 2013 voor het eerst af bij hun nieuwe bazen. Buddyhonden geven aan zelfstandigheid en mobiliteit een geheel nieuwe lading. Mensen met deze ingrijpende

stoornis kunnen gewoon zien en lopen, maar ook zij hebben hun trouwe hond hard nodig om uit de voeten te kunnen. Met een buddyhond aan hun zijde durven zij de straat weer op, contact te maken met anderen en actief te worden. Door de stabiele aanwezigheid van de hond en zijn vermogen de baas zowel overdag als 's nachts uit de nachtmerrie van de traumatische ervaring te halen, biedt ook de buddyhond een grote toename in kwaliteit van leven.

MEDISCHE DETECTIEHONDEN – NIEUW EN VERNIEUWEND

Medio 2013 zijn wij gestart met het proefproject 'medische detectiehonden'. Om antwoord te krijgen op de vraag of honden ingezet kunnen worden bij opsporing van kanker, is - in samenwerking met het VU medisch centrum - een onderzoek gestart. Inmiddels wordt een aantal honden getraind om op basis van geur, uit door het VUmc beschikbaar gestelde monsters, darmkanker op te sporen. De pilot is een uitbreiding van onze maatschappelijke taak om te zien of wij met behulp van onze expertise en de inzet van honden levens kunnen redden door vroegtijdige opsporing van kanker.

PAWS

De workshops PAWS (Parents Autism Workshops and Support) waren ook in 2013 onverminderd populair. Er zijn zes workshopseries georganiseerd voor ouders van wie de kinderen buiten de doelgroep voor een autismegeleidehond vallen. Tijdens de workshops krijgen zij informatie die nodig is om een eigen

UITGELICHT IN 2013

huishond effectief in te zetten voor de verbetering van de kwaliteit van leven van hun kind met autisme. Naar de effecten van de workshops wordt onderzoek gedaan bij een groot deel van de deelnemende gezinnen. De voorlopige resultaten laten een zeer positief beeld zien. Gezien de grote belangstelling, zullen wij ook in 2014 doorgaan met het geven van deze workshops.

KNGF CAMPUS

Er wordt regelmatig een beroep op ons gedaan als deskundige op het gebied van professioneel opgeleide honden voor mensen met een beperking of stoornis. In 2013 zijn de voorbereidende werkzaamheden gedaan voor het opstarten van een kenniscentrum op het snijvlak van hond en handicap onder de naam KNGF Campus. De nieuw opgerichte stichting is een initiatief van Stichting Koninklijk Nederlands Geleidehonden Fonds. De missie van KNGF Campus is de aanwezige kennis, kunde en ervaring op een toegankelijke en efficiënte wijze vast te leggen, te beheren en uit te breiden. Het is de bedoeling de kennis te delen met iedereen die het vergroten van kwaliteit van leven, mobiliteit en onafhankelijkheid met behulp van een professioneel werkende hond tot doel heeft. De werkzaamheden van KNGF Campus zullen vanaf 2014 starten.

CONTROLE IGDF

KNGF Geleidehonden is aangesloten bij de IGDF. Deze federatie heeft tot doel de kwaliteit van de geleidehondenschool en de blindengeleidehonden te borgen. Daarnaast is het uitwisselen van kennis en ervaring tussen de ruim tachtig aangesloten scholen een belangrijke pijler. In 2013 heeft onze school de vijf-jaarlijkse controle gehad. Deze wordt uitgevoerd door een 'assessor' van de federatie die alle activiteiten – van de kennel, tot puppleeggezinnenzorg en de opleiding – langs de strenge meetlat van de

federatie legt. Op basis hiervan is het lidmaatschap weer voor vijf jaar verlengd.

'WIJ STREVEN ERNAAR OP EEN OPEN EN DOELTREFFENDE WIJZE TE COMMUNICEREN'

COMMUNICATIE

Wij fungeren als gesprekspartner voor onder meer de overheid, onderwijsinstellingen en zorgverzekeraars. Ook in het lobbytraject zijn wij actief. Waar mogelijk staan we graag op de bres voor onze cliënten en hun honden. Wij geven voorlichting aan aspirant-clienten over wat een professioneel opgeleide hond voor hen kan betekenen via open dagen. Wij streven ernaar op een open en doeltreffende wijze te communiceren met de wereld om ons heen. Basisschoolleerlingen voorzien we van spreekbeurtpakketten, donateurs houden we op de hoogte van onze activiteiten en de ambassadeurs geven door het hele land lezingen over de geleidehond en wat die in hun leven betekent.

CAMPAGNE 'OPEN DEUREN'

Voor de voorlichting aan het Nederlandse publiek over het belang van professioneel werkende honden mogen wij altijd rekenen op de inzet van een groep bijzondere vrijwilligers, onze ambassadeurs. Als ervaringsdeskundigen kunnen zij als geen ander voor het voetlicht brengen wat het betekent om een geleidehond te hebben. Om aandacht te vragen voor toegankelijkheid van professioneel werkende honden in openbare gelegenheden, organiseerden wij samen met hen de ludieke actie 'Open deuren'. Ambassadeurs met hun geleidehond bezochten winkels, restaurants en andere openbare gelegenheden. Wie de geleidehonden zonder problemen toegang verleende, werd beloond met een sticker met de

UITGELICHT IN 2013

tekst 'Geleidehonden welkom'. De actie kreeg een hausse aan media-aandacht en duizenden steunbetuigingen. De stickers werden in groten getale aangevraagd. De grootste triomf was dat na jaren lobbyen, de staatssecretaris heeft beloofd de wetgeving te zullen aanpassen. Het weigeren van de toegang van werkende honden in openbare gelegenheden en taxi's zou dan – eindelijk – tot het verleden moeten behoren.

ONLINE LEREN

Werken met een geleidehond is voor mensen met een beperking niet eenvoudig. Iedere aankomende geleidehondenbaas krijgt daarom een praktische één-op-één-instructie voor het werken met de hond. Voor een goede theoretische ondersteuning is in 2013 een online-leerprogramma gelanceerd dat speciaal is ontwikkeld voor blinden en slechtzienden. Dit E-learningprogramma biedt toekomstige geleidehondenbazen de mogelijkheid om zich optimaal voor te bereiden op het werken met de hond. Na aflevering dient het leersysteem als naslagwerk.

BIJSCHOLINGSDAG UTRECHT CS

Iedere geleidehondenbaas mag rekenen op jarenlange nazorg. Daarnaast denken we continu proactief mee met wat onze cliënten nodig hebben om goed met de hond te kunnen functioneren. Station Utrecht Centraal is met zijn grootscheepse verbouwingen een flinke uitdaging voor blinden met een geleidehond. Om onze cliënten wegwijs te maken en samen met hen, in de wirwar van de verbouwing, de optimale routes te vinden, is in het najaar ter plekke een speciale trainingsdag georganiseerd. De bijscholingsdag voorzag in een belangrijke behoefte, te oordelen naar de grote belangstelling. Om die reden wordt de bijscholingsdag in het voorjaar van 2014 nogmaals georganiseerd.

UITGELICHT IN 2013

FONDSENWERVING

Om onze ambitieuze doelen te kunnen realiseren is financiële armslag noodzakelijk. Fondsenwerving is daarbij voor ons een middel en geen doel. Wij letten er scherp op dat wij bij het verkrijgen van financiële steun integer en met respect te werk gaan en zo min mogelijk kosten maken. Dankzij onze trouwe en nieuwe aanhang lukte het ons om de inkomsten te realiseren die wij nodig hadden om de doelstellingen van 2013 te kunnen behalen. Het is bijzonder dat zoveel mensen, ondanks de economisch zware tijden, ons zo'n warm hart toedragen. Heel vaak blijkt de steun te komen van mensen die zelf de onvervangbare en onvoorwaardelijke liefde en vriendschap van een hond mochten ervaren. Hoe klein of groot de bijdrage ook, wij zijn er heel blij mee.

TUSSENTIJDSE CONTROLE CBF-KEUR

In 2013 heeft een tussentijdse controle door het Centraal Bureau voor Fondsenwerving (CBF) plaatsgevonden. Deze onafhankelijke organisatie controleert missiegedreven organisaties zonder winstoogmerk iedere drie jaar op de volgende terreinen;

- Bestuur
- Beleid
- Fondsenwerving
- Besteding van middelen
- Verslaglegging en verantwoording

Het CBF heeft onder meer bepaald dat er niet meer dan 25% per jaar van de opbrengst uit fondsenwerving mag worden besteed aan fondsenwervende activiteiten. KNGF Geleidehonden voldoet ook in 2013 ruim aan die norm. De uitkomst van de tussentijdse controle is dat wij het CBF-keur voor goede doelen mogen blijven voeren tot 1 januari 2016. Gevers kunnen erop vertrouwen dat organisaties met dit keurmerk verantwoord met hun giften omgaan.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD

KNGF Geleidehonden voert de activiteiten uit met groot respect voor mens, dier en milieu. Dat blijft niet bij mooie woorden alleen. In al ons handelen staat maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen centraal. Wij geven voorrang aan leveranciers die een duurzaamheidsbeleid hebben en duurzame goederen leveren, maar ook bereid zijn om ons tegemoet te komen in de kosten. Uitgangspunt daarbij is altijd dat dit niet ten koste mag gaan van de kwaliteit. Waar mogelijk zijn de afgelopen jaren energiezuinige maatregelen doorgevoerd. De bedrijfsauto's zijn merendeels hybride en de ritten worden zo efficiënt mogelijk gepland om CO2-uitstoot te beperken. In het gebouw is geen airconditioning en alle verlichting, computers en beeldschermen worden aan het einde van de dag uitgeschakeld. Bovendien wordt gebruik gemaakt van energiezuinige apparatuur en van milieuvriendelijke schoonmaakproducten.

ELEKTRISCH RIJDEN

Eind 2013 kregen wij een elektrische Renault Kangoo Z.E. van Renault Nederland. Dit bijzondere cadeau dient twee doelen. Ten eerste kunnen wij deze auto testen voor een eventuele overstap naar elektrisch rijden. Daarnaast biedt het ons de mogelijkheid onze blinde cliënten te laten kennismaken met de 'stille' auto. Dit is belangrijk, omdat een hond niet kan beoordelen hoe snel het verkeer nadert. De baas zal daarom op het gehoor moeten inschatten of het verantwoord is om over te steken. Een stille auto

UITGELICHT IN 2013

is voor mensen met een visuele beperking een nieuw en lastig fenomeen, waarop zij voorbereid moeten zijn.

ONDERZOEK ENERGIEVERBRUIK

Wij hebben in het kader van duurzaam ondernemen in 2013 een onderzoek laten uitvoeren naar ons energieverbruik en de mogelijkheden tot optimalisering daarvan. Wij ontvingen het B-label. Het is ons streven om op termijn maatregelen te nemen waardoor het A-label van toepassing zal zijn. Een aantal suggesties uit het rapport zijn inmiddels doorgevoerd. Voor de duurdere aanpassingen wordt naar mogelijkheden voor financiering gezocht.

BESTUREN EN TOEZICHT HOUDEN

SPEERPUNTEN

De raad van toezicht houdt toezicht op de strategie en het beleid van de stichting en fungeert als klankbord en werkgever van de directeur. De samenwerking tussen de raad van toezicht en de directie is uitstekend. Om zijn taak te kunnen uitvoeren ontvangt de raad van toezicht van de directeur een maandelijkse rapportage van de resultaten. De leden ontvangen de meerjarenraming en ieder jaar een uitgebreid jaarplan met daarin de doelstellingen per afdeling. De raad van toezicht is in 2013 zesmaal samengekomen. Bij die bijeenkomsten was de directeur aanwezig om de plannen, de activiteiten en de resultaten toe te lichten. Evenals voor de directie en de werknemers waren groei en uitbreiding van het dienstenpakket de belangrijkste speerpunten van de raad van toezicht. Daarnaast hebben de technologische ontwikkelingen met betrekking tot mobiliteit van mensen met een beperking hun aandacht.

drs. Anneke Sipkens toegetreden tot de raad van toezicht. Zij is in het dagelijkse leven director Sustainable Strategy & Innovation bij Deloitte Consulting B.V. In haar loopbaan heeft mevrouw Sipkens veel kennis opgedaan op het gebied van integratie van duurzaamheid. De expertise van beide nieuwe leden, gecombineerd met een oprechte betrokkenheid bij de doelstellingen van KNGF Geleidehonden, betekenen een waardevolle toevoeging aan de raad van toezicht. De raad van toezicht dankt mevrouw Raats voor haar inzet en waardevolle bijdrage.

BLIK VOORUIT

In 2013 is een nieuwe meerjarenraming 2014 - 2018 gemaakt waarin per afdeling de doelen en plannen zijn uitgewerkt. Ook hierin zijn groei en de uitbreiding van diensten de belangrijkste speerpunten. Daarnaast willen wij de kring van betrokkenen vergroten om met hen te delen waarin wij geloven. Bij het maken van de plannen en de raming is steeds de centrale vraag:

Hoe kunnen wij mensen met een beperking door middel van een professioneel getrainde hond helpen met het vergroten van hun (sociale) mobiliteit, zelfstandigheid en kwaliteit van leven?

WIJZIGING SAMENSTELLING

In april heeft mevrouw Esther Raats de raad verlaten. Per december traden twee nieuwe leden toe: Mevrouw prof. dr. Mijntje Lückers-Rovers is als hoogleraar Corporate Governance verbonden aan de universiteit van Tilburg. Zij doceert en doet onderzoek naar de rol van bestuur en toezicht. Tegelijkertijd is ook mevrouw

Het opleiden van blindengeleidehonden is – en blijft – onze kernactiviteit. Ruim 70% van alle gefokte en aangekochte honden zal ook in de komende jaren voor mensen met een visuele beperking worden opgeleid. Daarbij zal het aantal af te leveren blindengeleidehonden stijgen ten opzichte van voorgaande jaren. Deze stijging houdt rekening met een verwachte vraag van nieuwe cliënten en de vervangingsvraag van mensen die al een geleidehond hebben. Evenals

in voorgaande jaren zal het opleiden van autismegeleidehonden ook onze aandacht hebben. Volgens plan zal daarnaast vooral het aantal assistentiehonden en het aantal buddyhonden een groei doormaken.

KENNISCENTRUM

In 2014 zal het proefproject medische detectiehonden worden voortgezet. Op basis van het resultaat van het project zal worden besloten of KNGF Geleidehonden het trainen van honden op een vroege opsporing van (darm)kanker zal toevoegen aan het dienstenpakket. Het project wordt gedaan onder de vlag van de nieuwe stichting KNGF Campus. De collega's van KNGF Campus zullen ook nader onderzoeken of en hoe wij verder kunnen bijdragen aan een vergroting van de mobiliteit, zelfstandigheid en kwaliteit van leven van mensen met een beperking met een serieuze hulpvraag. Het spreekt voor zich dat wij daarbij het belang van de hond nooit uit het oog zullen verliezen. De hond moet niet alleen een belangrijke bijdrage kunnen leveren, ook zijn eigen welzijn moet worden geborgd.

DANK U!

2013 was een geweldig jaar. Het aantal mensen dat zich laat begeleiden door een professioneel werkende hond was nog nooit zo groot en alle doelen die wij ons stelden zijn behaald. Dat het zo'n goed jaar was, is te danken aan velen die onze missie en onze honden een warm hart toedragen. In eerste instantie gaat veel dank

uit naar onze vrijwilligers. Zonder de tientallen fokgastgezinnen en honderden puppypleeggezinnen, die dag en nacht klaarstaan om onze honden te begeleiden en te verzorgen, zouden wij ons werk niet op deze manier kunnen doen. Ook de inzet van de ambassadeurs en van iedereen die ons helpt in de kennel en op kantoor is voor ons onmisbaar. Wij danken de duizenden mensen die ons financieel ondersteunen. Dankzij de hulp en de ruimhartige steun die u allen ons in 2013 gaf, hebben wij onze doelen kunnen realiseren. U bent het die ons inspireert om ons werk met passie en grote overtuiging te doen. Heel graag danken wij ook de medewerkers van KNGF Geleidehonden en onze samenwerkende partners Ans L'abee en Evaline Koning, Brigitte van Gestel, Peter Lasaroms, Sharon Rademaker en Kathleen Selleslagh voor hun inzet, deskundigheid en bevologenheid. Met z'n allen hebben wij vele mensen met een beperking de mogelijkheid gegeven om vorm te geven aan de toekomst en waarde toe te voegen aan het eigen leven en aan dat van de maatschappij. Heel graag willen wij hen en iedereen die in de toekomst een beroep op ons doet, blijven helpen met een 'hond met een missie'. Wij hopen van harte dat wij daarbij op u mogen rekenen.

Amstelveen, mei 2014

Ellen Greve, directeur

Max Amson, voorzitter raad van toezicht

VERANTWOORDINGS- VERKLARING

KNGF GELEIDEHONDEN IS DE COMMUNICATIEVE NAAM VOOR DE ORGANISATIE STICHTING KONINKLIJK NEDERLANDS GELEIDEHONDEN FONDS. DE ORGANISATIE ONDERSCHRIJFT DE DRIE PRINCIPES VAN DE CODE GOED BESTUUR VOOR GOEDE DOELEN:

- **Scheiden toezicht houden en besturen**

Binnen de instelling dient de functie 'toezicht houden' (goedkeuren van plannen en het kritisch volgen van de organisatie en haar resultaten) duidelijk te zijn gescheiden van het 'besturen' (het opstellen van de plannen en de uitvoering daarvan)

- **Optimale besteding van middelen**

De instelling dient continu te werken aan een optimale besteding van middelen, zodat effectief en doelmatig kan worden gewerkt aan het realiseren van de doelstelling

- **Omgang met belanghebbenden**

De instelling streeft naar optimale relaties met belanghebbenden met gerichte aandacht voor de informatieverschaffing en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten

Per principe zal hierna worden uitgewerkt hoe dit binnen KNGF Geleidehonden is verankerd.

SCHEIDEN TOEZICHT HOUDEN EN BESTUREN

TAAK EN WERKWIJZE VAN DE DIRECTIE

De eenhoofdige statutaire directie is verantwoordelijk voor het bepalen van het beleid, de strategie en het vaststellen van de begrotingen. Daarnaast is de directie verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding die deels is gedelegeerd aan de leden van het managementteam. De directeur legt verantwoording af aan de raad van toezicht.

- De directie heeft in het bijzonder tot taak het strategisch beleid, de algemene coördinatie en de externe representatie op te zetten. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor de inhoudelijke en administratieve kwaliteitsbewaking en het personeelsbeleid.
- De directie presenteert maandelijks de kengetallen van de organisatie aan de raad van toezicht en brengt elk kwartaal financieel verslag uit aan de raad van toezicht.
- De directie vergadert tweewekelijks met de vijf afdelingshoofden in het managementteam (mt-overleg). Het mt-overleg heeft geen besluitvormende bevoegdheid; wel worden besluiten van de directie zo veel mogelijk in het mt-overleg genomen en vervolgens als zodanig vastgelegd. Daarnaast heeft de directie met ieder (staf)hoofd tweewekelijks bilateraal overleg.
- De directie ontvangt een bezoldiging conform de richtlijn die door de VFI is opgesteld

en voortvloeit uit de Code goed bestuur voor goede doelen.

Per 31 december 2013 bestond de directie uit mevrouw mr. E.C. Greve.

TAAK EN WERKWIJZE RAAD VAN TOEZICHT

De raad van toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid en de strategie van de directie, het financiële bestuur en op de algemene gang van zaken bij KNGF Geleidehonden.

- Het toezicht strekt zich uit tot:
 - a. de realisatie van de doelstellingen van KNGF Geleidehonden;
 - b. de strategie en de risico's die verbonden zijn aan de activiteiten;
 - c. de opzet/de werking van de interne systemen voor risicobeheersing en controle;
 - d. de financiële verslaglegging.
- Tot de jaarstukken van de stichting behoort een verslag van de raad van toezicht waarin opgave wordt gedaan van de werkzaamheden in het boekjaar in overeenstemming met de bepalingen van de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen. In het verslag wordt van alle leden de relevante gegevens vermeld (persoonalia, beroep, nevenfuncties, tijdstip van eerste benoeming en de bijbehorende termijn).
- De raad van toezicht bespreekt ten minste eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directeur zowel het eigen functioneren (als geheel en dat van de individuele leden) als het functioneren van de directeur.
- De leden van de raad van toezicht genieten geen bezoldiging. De leden kunnen de gemaakte onkosten vergoed krijgen.

De leden van de raad worden gekozen door middel van een zorgvuldige procedure. De organisatie heeft hierin geen formeel voordracht- en/of stemrecht. De raad van toezicht bestaat uit ten minste drie en ten hoogste zeven personen, welk aantal wordt vastgesteld door de raad van toezicht. Elk lid treedt uiterlijk vier jaar na de benoeming af, volgens een door de raad van toezicht op te maken rooster van aftreden. Een afgetreden lid is maximaal twee keer herbe-

noembaar en wordt benoemd en ontslagen door de raad van toezicht. De raad van toezicht evalueert periodiek het eigen functioneren. Voor de leden zijn profielen opgesteld waaraan zij dienen te voldoen. Daarbij wordt ook gekeken naar de samenstelling van de raad van toezicht als geheel, om een goede balans in benodigde kennis, ervaring en de samenstelling te waarborgen.

Ultimo 2013 bestond de raad van toezicht uit zes leden; mevrouw E.A.G. Raats-Coster is per 22 april 2013 afgetreden. Met ingang van 2 december 2013 zijn mevrouw prof. dr. M. Lückerrath-Rovers en mevrouw drs. A.S. Sipkens toegetreden tot de raad van toezicht. Naast het toezicht houden op het beleid, de strategie en het financiële bestuur, treedt de raad van toezicht ook op als werkgever van de directie. In deze hoedanigheid is de raad verantwoordelijk voor de benoeming, het vaststellen van de arbeidsvoorwaarden, de schorsing en het ontslag van de directie en houdt toezicht op het functioneren. Jaarlijks wordt dit functioneren van de directie door de raad van toezicht geëvalueerd.

VERANTWOORDING

De raad van toezicht vergadert ten minste eenmaal per kwartaal en soms vijf tot zes keer per jaar, afhankelijk van de omstandigheden. De directie legt daarbij verantwoording af aan de raad van toezicht. In 2013 is de raad van toezicht zes keer bijeengekomen. De verantwoording van de directie en het toezicht van de raad van toezicht op de directie richten zich onder andere op de vraag of:

- de activiteiten van de stichting zijn gericht op realisering van de doelstelling van de stichting;
- de beschikbare middelen efficiënt en effectief worden besteed;
- de methoden ter verkrijging van middelen voor de doelstelling efficiënt, effectief en verantwoord zijn;
- zorgvuldig wordt omgegaan met vrijwilligers die hun diensten aanbieden;

- de gehele stichtingsorganisatie professioneel functioneert en adequaat wordt beheerst.

De externe accountant, benoemd door de raad van toezicht, kan over zijn verklaring betreffende de getrouwheid van de jaarrekening worden bevraagd door de raad van toezicht. Hij woont de vergadering van de raad van toezicht bij waarin over de vaststelling/goedkeuring van de jaarrekening wordt besloten. De accountant rapporteert zijn bevindingen betreffende de jaarrekening aan de directie en de raad van toezicht.

KNGF Geleidehonden legt op een zo transparant mogelijke wijze verantwoording af over de besteding van de middelen. De organisatie heeft ook in 2013 haar werkzaamheden uitgevoerd en verantwoord conform de eisen van de VFI, respectievelijk het Reglement CBF-keur. Ten aanzien van de algehele financiële verantwoording van de organisatie gelden de regels van de jaarverslaggeving voor fondsenwervende instellingen (RJ 650). Daarnaast gelden de lidmaatschapseisen van de International Guide Dog Federation, die periodiek worden getoetst. In 2013 heeft een toetsing voor zowel het CBF-keur als het lidmaatschap van de International Guide Dog Federation (IGDF) plaatsgevonden. Het lidmaatschap van de IGDF is opnieuw met vijf jaar verlengd. Wij mogen het CBF-keur voor goede doelen blijven voeren tot 1 januari 2016.

OPTIMALE BESTEDING VAN MIDDELEN

KNGF geleidehonden houdt zich bezig met het fokken, opleiden en afleveren van honden met een assisterende taak en de nazorg aan mensen met een beperking, alsmede de opleiding van eigen personeel en het beheer en de uitbreiding van kennis op het snijvlak van hond en handicap. Daarnaast houdt de stichting zich ook bezig met het werven van fondsen voor de financiering van de activiteiten. Uitgangspunt voor de fondsenwerving zijn de richtlijnen van de VFI en het CBF-keur. Door zo veel als mogelijk gebruik te maken van sponsoring is het mogelijk actief en doeltreffend fondsen te werven tegen geringe kosten. In 2013 bedroegen de kosten 11,1% van de inkomsten uit fondsenwerving (volgens CBF-normen is 25% toegestaan).

Het meerjarenbeleidsplan (inclusief de meerjarenraming) van de stichting geeft de beleidsdoelen en de financiële kaders aan voor de komende jaren. Deze activiteiten worden vertaald naar afdelingsoverstijgende organisatiedoelstellingen per kalenderjaar en daarvan afgeleid de doelstellingen van de afdelingen (werkplannen). De plannen worden op financieel gebied vertaald in de jaarbegroting. Deze (financiële) plannen worden goedgekeurd door de raad van toezicht. De financiële plannen zijn nauwkeurig vastgelegd.

Voor wat betreft de optimale besteding van de middelen streeft de stichting naar de realisatie van een goede balans tussen efficiëntie (doelmatigheid) en effectiviteit (doeltreffendheid). Om de efficiëntie goed te kunnen toetsen wordt periodiek een onderzoek uitgevoerd. In 2013 zijn de efficiëntie en effectiviteit van de afdeling Communicatie & Fondsenwerving onder de loep genomen. De conclusie van het onderzoek is dat

de afdeling op zich met een goed kwaliteitsniveau werkt. Daarnaast waren er ook punten ter verbetering. De vernieuwing van de website en databasesystemen bieden kansen voor een grotere doeltreffendheid en efficiëntie. Een betere, directere overlegstructuur heeft geleid tot het minimaliseren van overlap in werkzaamheden. De normen en succesfactoren worden nauwgezet gevolgd en waar nodig bijgesteld. Op het gebied van kwaliteitsbewaking worden toetsingsmomenten ingebouwd door middel van onderzoeken. Waar mogelijk worden verbeteringen aangebracht. Hierbij is het leidend principe de werkzaamheden met een zo hoog mogelijke kwaliteit tegen zo laag mogelijke kosten te realiseren.

**‘NORMEN EN
SUCCESFACTOREN
WORDEN NAUWGEZET
GEVOLGD EN WAAR NODIG
BIJGESTUURD’**

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD EN DUURZAAM

**MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN STAAT
BIJ KNGF GELEIDEHONDEN HOOG IN HET VAANDEL.
HIERAAN WORDT ONDER MEER INVULLING GEGEVEN OP
VERSCHILLENDE TERREINEN:**

DUURZAAMHEID EN MILIEU

KNGF Geleidehonden is zich bewust van de verantwoordelijkheid een duurzaam en milieubewust beleid te voeren. De organisatie streeft naar een duurzaam inkoopbeleid waardoor ook de medewerkers gestimuleerd worden meer innovatiegericht en duurzame middelen te gebruiken. We streven naar het inkopen van producten en materialen die zijn gecertificeerd met een milieukeurmerk, of die fairtrade, recyclebaar, bio-gecertificeerd, energie-efficiënt of streekgebonden zijn. Hierbij kijken we naar elk product of dienst op zich, waardoor de keuze van de leveranciers en de producten gebaseerd is op wat het beste is voor de medewerkers, onze honden, de omgeving en het milieu. Ook geven we de voorkeur aan leveranciers die een duurzaamheidsbeleid hebben en duurzame goederen leveren.

De personenauto's die door het personeel voor de uitoefening van hun functie worden gebruikt, zijn overwegend hybride. Tevens worden de te rijden trajecten om cliënten of puppypleeggezinnen te bezoeken zo efficiënt mogelijk gepland om de kosten laag te houden en CO2-uitstoot tot een minimum te beperken. De instructeurs rijden gezamenlijk naar de trainingslocaties.

Daarnaast zijn maatregelen genomen zoals het gebruik van energiezuinige lampen en het in- en verkopen van biologische etenswaren in de be-

drijfskantine. Ten kantore van KNGF Geleidehonden wordt niet gebruikgemaakt van airconditioning en worden alle computers, beeldschermen en de verlichting 's avonds uitgeschakeld. Bij de aanschaf van bedrijfskleding wordt gelet op duurzaamheid. De kleding is stevig en comfortabel met een lange levensduur en is vervaardigd door middel van duurzame productietechnieken en -methoden.

Het afval wordt gescheiden aangeboden. Dat geldt ook voor het afval dat de honden in opleiding produceren. In het verslagjaar heeft onderzoek plaatsgevonden naar het energieverbruik van de geleidehondenschool en mogelijkheden tot verdere verduurzaming hiervan. Waar mogelijk worden de aanbevelingen, zoals het aanbrengen van zuinige verlichting en veeg-

pulsschakelingen, doorgevoerd. Voor kostbare maatregelen, zoals het installeren van zonnepanelen, een warmtekoudeopslag in de kennels en een bodemwarmtewisselaar, worden de mogelijkheden tot externe financiering onderzocht.

BELEGGINGSBELEID

De jaarlijkse inkomsten uit fondsenwerving en vergoedingen van de zorgverzekeraars per afgeleverde geleidehond zijn meestal niet voldoende om de jaarlijkse kosten te dekken. Het vermogen dat niet is vastgelegd in materiële vaste activa wordt belegd om rendement te genereren ter aanvulling van dit exploitatietekort. Het rendement van deze beleggingen wordt in principe jaarlijks besteed aan de doelstelling. Het uitgangspunt van het beleggingsbeleid is dat het belegde vermogen op peil blijft en de opbrengsten daarvan voldoende zijn om een verwacht negatief operationeel exploitatieresultaat te dekken. Er is gekozen voor een defensief tot zeer defensief beleggingsbeleid waarbij de risico's zo veel mogelijk worden gespreid over verschillende beleggingsvormen. Er wordt een open, transparant, duurzaam en maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid gevoerd waarbij de vermogensbeheerder veiligheid en continuïteit zo goed mogelijk combineert met een aanvaardbaar rendement.

Bij de keuze van vermogensbestanddelen worden ethische en maatschappelijke uitgangspunten gehanteerd. Uitgesloten zijn beleggingen in landen en bedrijven die:

- een schadelijke invloed hebben op het milieu;
- gebruikmaken van kinderarbeid;
- gebruikmaken van dierproeven;
- verboden wapens bouwen of leveren;
- mensenrechten schenden;
- geboycot worden door de VN of de EU.

De vermogensbeheerder dient te voldoen aan de selectiecriteria:

- integer;
- onafhankelijk;
- professioneel;
- staat onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

KNGF Geleidehonden heeft het beheer van het vermogen uitbesteed aan Optimix Vermogensbeheer.

ADVIES EN TOEZICHT

ADVIES -

DE BELEGGINGSADVIESCOMMISSIE

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het strategisch beleggingsbeleid. Als klankbord en voor advies is de beleggingsadviescommissie ingesteld. De beleggingsadviescommissie bestaat uit de directeur, twee vertegenwoordigers uit de raad van toezicht en een externe adviseur. Iedere maand wordt de commissie schriftelijk geïnformeerd over de beleggingsresultaten. De commissie heeft tot taak:

- advisering bij het opstellen van het beleid;
- vooraf adviseren van de raad van toezicht bij het toezicht houden op de uitvoering van het beleggingsbeleid;
- advisering bij het doen van aankopen of het verkopen van aandelen, obligaties en onroerende zaken;
- toezien op de naleving van het beleggingsbeleid zoals vastgesteld door de directie;
- achteraf controleren van het toezicht op het beleggingsbeleid door de raad van toezicht;
- het volgen van de prestaties van de externe vermogensbeheerder.

De beleggingsadviescommissie is in 2013 eenmaal bijeen geweest om de uitgangspunten van het te voeren beleggingsbeleid te evalueren. Het resultaat hiervan is dat de beleggingsmix is aangepast.

TOEZICHT - DE AUDITCOMMISSIE

De auditcommissie is belast met het houden van toezicht op de financiële gang van zaken binnen de stichting en met de toetsing van de werking van de administratieve organisatie en interne controle, in het bijzonder de betalingsorganisatie. Deze commissie is een vaste commissie binnen de raad van toezicht en bestaat uit ten minste twee leden. De commissie heeft tot taak het houden van toezicht en de controle op de werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen, waaronder het toezicht op:

- de naleving van wet- en regelgeving;

- de werking van de beginselen van goed bestuur;
- de financiële informatievervalsing door de directeur;
- naleving van aanbevelingen en de opvolging van opmerkingen van de externe accountant;
- beleid van de directeur met betrekking tot fondsenwerving;
- de relatie met de externe accountant.

Ook heeft deze commissie tot taak het uitbrengen van advies aan de raad van toezicht over de jaarrekening, de begroting, het beleidsplan en belangrijke kapitaalinvesteringen van de stichting. Deze commissie is hiervoor in 2013 tweemaal bijeen geweest.

RISICOBELID

Ondernemen is risico nemen. Het is daarbij belangrijk dit zo afgewogen mogelijk te doen door risico's te inventariseren en te analyseren. KNGF Geleidehonden heeft de afgelopen jaren een risicomanagementbeleid ontwikkeld. De bedrijfsrisico's worden periodiek geactualiseerd. In het risicobeleid is onder meer opgenomen:

- het verzekeringsbeleid;
- de administratieve organisatie (procuratieregeling);
- de interne controle;
- de controle door de externe accountant.

OMGANG MET BELANGHEBBENDEN

KNGF Geleidehonden streeft naar tevredenheid van haar belanghebbenden. Personeel, cliënten, vrijwilligers en donateurs nemen daarbij een belangrijke plaats in. KNGF Geleidehonden beschikt over meerdere instrumenten om de tevredenheid van haar belanghebbenden te peilen. Periodiek (meestal tweejaarlijks) voert de stichting tevredenheidsonderzoeken uit onder haar medewerkers, vrijwilligers, cliënten, donateurs en andere partners.

PERSONEELSBELEID

Personeelsbeleid krijgt binnen de organisatie veel aandacht. De uitkomsten van de medewerkertevredenheidsonderzoeken worden op afdelingsniveau besproken en op de verbeterpunten wordt actie ondernomen. Het blijkt dat werknemers zeer loyaal zijn aan de organisatie en de doelstelling. Dienstverbanden van tien tot vijftien jaar of zelfs veel langer zijn geen uitzondering. Dit, in combinatie met het feit dat veel van de werkzaamheden binnen de organisatie fysiek belastend zijn, heeft gemaakt dat er leeftijdbewust personeelsbeleid is geformuleerd. Uitgangspunt van dit beleid is dat medewerkers in beginsel tot aan het pensioen kunnen blijven werken en dat de expertise en ervaring behouden blijven voor de organisatie.

KNGF Geleidehonden vervult de rol van opleidingsinstituut voor het personeel dat zich bezighoudt met de opleiding van de geleidehonden. Tijdens een driejarige opleiding – zowel intern als extern – wordt de leerling-trainer opgeleid tot volwaardig geleidehondeninstructeur die is geschoold in alle facetten van het opleiden en afleveren van honden aan mensen met een beperking. Alle medewerkers worden in staat gesteld en aangemoedigd cursussen of opleidingen te volgen ter verdieping en/of ondersteuning van hun werk.

KNGF Geleidehonden heeft ultimo 2013 82 medewerkers (69,2 fte) in dienst waarvan 79,3% vrouw en 20,7% man. De organisatie heeft een eigen cao die is gebaseerd op het loonstelsel van de cao Welzijn. In het verslagjaar hebben 7 mensen de organisatie verlaten en zijn er 13 nieuwe werknemers in dienst gekomen. Deze verhoging van het aantal werknemers is het gevolg van groei en uitbreiding van de diensten. Het gemiddelde ziekteverzuim was in 2013 3,63%. Dit cijfer werd negatief beïnvloed door twee langdurige verzuimgevallen en een griepgolf in januari/februari.

Bij de werkzaamheden worden de werknemers bijgestaan door honderden vrijwilligers die de aspirant-geleidehonden socialiseren, opvoeden en verzorgen. Samen met het personeel vormen zij het belangrijkste kapitaal van KNGF Geleidehonden.

DE ONDERNEMINGSRAAD

Het personeel wordt bij de directie vertegenwoordigd door de ondernemingsraad (or). De or bestaat eind 2013 uit vier leden die samen de meeste afdelingen van de organisatie vertegenwoordigen. In het verslagjaar zijn de directie en de or zes keer samengekomen voor overleg. Daarnaast is er een bijeenkomst geweest van de or en de raad van toezicht in aanwezigheid van de directie.

VRIJWILLIGERS

De hulp van vrijwilligers is voor KNGF Geleidehonden onmisbaar. Zonder overdrijving kunnen we stellen dat we zonder de circa vijfhonderd vrijwilligers geen geleidehonden kunnen opleiden. De fokgastgezinnen verzorgen de moederhonden en de nesten pups die worden geboren. Zij staan – soms dag en nacht – klaar om deze leerling-geleidehonden te verzorgen. Na zeven à acht weken worden de pups in puppypleeggezinnen geplaatst die de opvoeding en socialisatie gedurende het eerste levensjaar voor hun rekening nemen. Na een jaar neemt het pleeggezin afscheid van de hond, waarna deze in opleiding gaat. Hoewel de taak van fokgastgezin en van puppypleeggezin, zowel in fysieke als in emotionele zin niet gemakkelijk is, zijn er vele vrijwilligers die de taak lange tijd, soms zelfs tientallen jaren, vervullen. Deze vrijwilligers zijn van cruciaal belang voor de geleidehondenvoorziening omdat pups geboren en opgevoed in huiselijke omstandigheden een grote voorsprong hebben op honden die hun jeugd in kennels doorbrengen. De periode in het pleeggezin is de basis voor de verdere opleiding en een toekomst als trouwe, betrouwbare en stabiele geleidehond.

Veel van de voorlichting wordt gedaan door ambassadeurs van KNGF Geleidehonden. De ambassadeurs – puppypleeggezinnen en geleidehondenbazen – geven overal in het land lezingen over het fenomeen geleidehond. Daarnaast helpen zij de stands te bemannen op beurzen en evenementen en verzorgen zij demonstraties. De ambassadeurs zijn ervaringsdeskundigen. Dat maakt dat hun verhaal uit het hart is gegrepen. Zij kunnen als geen ander voor het voetlicht brengen wat het betekent om een geleidehond te hebben of een pup op te voeden. Naast de fokgast- en puppypleeggezinnen en de ambassadeurs zijn er ook mensen die op vrijwillige basis allerlei werkzaamheden verrichten in en om de geleidehondenschool. Zij assisteren het professionele kennelpersoneel bij de verzorging van de honden, zij nemen kleine onderhoudsklussen

voor hun rekening, assisteren het kantoorpersoneel en verzorgen vervoersdiensten, bijvoorbeeld voor het halen of brengen van honden van en naar de dierenkliniek. De vrijwilligers houden zonder uitzondering veel van honden. Toch is dat niet de voornaamste drijfveer. Hun werkelijke motivatie is een bijdrage te leveren aan de zelfstandigheid, de mobiliteit en de vrijheid van blinde en zeer slechtziende mensen.

VOOR WAT HOORT WAT

Vrijwilligers weten dat hun werk weliswaar vrijwillig, maar niet vrijblijvend is. De passie, de trouw en de inzet, vaak gedurende vele jaren, is indrukwekkend. Om hen te helpen hun vrijwilligerswerk goed te doen, worden puppypleeggezinnen en fokgastgezinnen intensief begeleid. Zij kunnen op ieder moment van de dag, in noodgevallen zelfs 24 x 7, terecht voor ondersteuning. KNGF Geleidehonden doet haar uiterste best een goede relatie op te bouwen en te onderhouden, waardoor vrijwilligers zich betrokken en gewaardeerd voelen. Om hen te informeren over de organisatie sturen wij regelmatig nieuwsbrieven uit. Voor iedere groep vrijwilligers zijn er jaarlijkse ontmoetingsdagen. Bij speciale gelegenheden zoals Kerstmis ofierendag ontvangen de vrijwilligers een kleine attentie.

KONINKLIJKE WAARDERING

De waardering voor het werk dat de vrijwilligers verzetten is niet alleen een interne aangelegenheid. Vanaf 2006 zijn wij begonnen om mensen die meer dan tien jaar actief zijn als vrijwilliger voor te dragen voor een koninklijke onderscheiding. Een groeiend aantal vrijwilligers heeft inmiddels een koninklijke onderscheiding ontvangen uit handen van de burgemeester van hun woonplaats. Het lijkt een maatschappelijke tendens dat vrijwilligers zich steeds minder gemakkelijk aanmelden. Toch lukt het KNGF Geleidehonden nog ieder jaar om voldoende medewerking van vrijwilligers te krijgen. Wij streven naar een langdurige relatie met hen omdat ervaring de kwaliteit van het vrijwilligerswerk ten goede komt. Wij proberen de vrijwilligers daarom te motiveren en te binden, niet alleen door ontmoetingsdagen of attenties, maar ook door hen zo veel mogelijk te betrekken bij de organisatie en onze grote waardering steeds te laten blijken.

COMMUNICATIE

KNGF Geleidehonden besteedt veel aandacht aan een goede communicatie met iedereen die het mogelijk maakt de doelstellingen te realiseren: medewerkers, cliënten, vrijwilligers, donateurs en sponsors. Zij hebben het recht om te weten welk effect hun tijd en geld hebben. Een helder en getrouw beeld van de wijze waarop de financiële middelen worden besteed maakt daarvan deel uit. Goede interne communicatie met de medewerkers en de vrijwilligers is bovendien randvoorwaarde voor verdere groei en differentiatie. Met de diverse doelgroepen wordt via verschillende middelen en kanalen gecommuniceerd. Voor cliënten en puppypleeggezinnen verschijnt er vier keer per jaar een relatiemagazine. Voor het personeel is er de interne nieuwsbrief. Donateurs worden op de hoogte gehouden door middel van het donateurbulletin dat vier keer per jaar verschijnt. Daarnaast ontvangen zij een verkorte versie van het jaarverslag, het zogenaamde jaarbericht. Voor de vrijwilligers worden in toenemende mate diverse ontmoetingsdagen georganiseerd. Verder vindt veelvuldig communicatie plaats via de websites, social media, persberichten en overige media.

Communicatie met het bredere werkveld, zoals revalidatie-instellingen, zorgverzekeraars, relevante koepels, nevenorganisaties, politici, zorginstellingen en andere betrokkenen, krijgt veel aandacht. Om mensen met een beperking of stoornis en hun omgeving te wijzen op wat KNGF Geleidehonden door middel van de geleidehond kan bijdragen aan de kwaliteit van hun leven, worden ook open dagen georganiseerd.

INTERNATIONAAL

KNGF Geleidehonden is niet alleen nationaal, maar ook internationaal actief. De organisatie is lid van de International Guide Dog Federation. De directie functioneert als voorzitter van de Nederlandse branchekoepel, de Brancheorganisatie Blindengeleidehondenscholen Nederland (BBN). Tevens fungeert een hoofdinstructeur

van KNGF Geleidehonden als assessor en controleert in die functie buitenlandse geleidehondenscholen op kwaliteit. Hiermee is KNGF Geleidehonden ruimschoots verankerd in het internationale veld. Het beïnvloeden van de internationale, Europese en Nederlandse politiek, kennisuitwisseling en het delen van bewezen geleidehondenbloed ten behoeve van de fokkerij, zijn de belangrijkste pijlers van deze internationale samenwerkingsverbanden.

In verband met de verbreding van de dienstverlening is KNGF Geleidehonden lid van Assistance Dogs International en Assistance Dogs Europe. Met betrekking tot de autismegeleidehonden is er regelmatig contact met de Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA). Daarnaast is er nauwe samenwerking met stichting De Basis – de toegang tot het Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV) – met betrekking tot de toewijzing van buddyhonden voor oud-geüniformeerden met een posttraumatische stressstoornis (PTSS).

BEREIKBAARHEID

De organisatie streeft ernaar open en benaderbaar te zijn voor allerlei vragen, vooral via het secretariaat, de afdeling Communicatie en de speciale Helpdesks van de afdelingen Opleidingen en Puppy- en Pleeggezinenzorg. Buiten kantooruren zijn de helpdesks in noodgevallen zelfs 24 x 7 te bereiken voor cliënten en puppypleeg- en fokgastgezinnen. Vanwege de gebruikersvriendelijkheid en de kwaliteit is gekozen voor een menselijke bezetting en afhandeling van alle inkomende vragen en niet voor een voice responsesysteem. Ook dit maakt de stichting een sociale organisatie van en voor mensen.

KLACHTENREGELING

KNGF Geleidehonden hanteert een formele klachtenregeling. Deze is telefonisch en via e-mail opvraagbaar en ook toegankelijk via de website van de organisatie.

HOOFDDOELSTELLING

HET BEVORDEREN VAN DE ZELFSTANDIGHEID, MOBILITEIT EN KWALITEIT VAN LEVEN VAN MENSEN MET EEN (VISUELE) HANDICAP OF STOORNIS.

MISSIE

KNGF Geleidehonden is een toonaangevende non-profitorganisatie die met passie werkt aan het bevorderen van de mobiliteit, de zelfstandigheid en de kwaliteit van leven van voornamelijk Nederlandse (visueel) gehandicapte mensen. Zij doet dit door het fokken, socialiseren, opleiden en ter beschikking stellen van de beste (blinden) geleidehonden en het verlenen van daaraan verwante, hoogwaardige diensten. De volgende zaken komen in de missie tot uiting:

- Toonaangevend; zowel kwalitatief als kwantitatief en in continuïteit.
- Passie; de medewerkers werken met hart en ziel aan een goede zaak. Werken bij de organisatie is meer dan het hebben van een baan.
- Non-profit; de organisatie heeft geen winstdoelstelling, gekoppeld aan het streven naar een compromisloze kwaliteit ten aanzien van de (blinden-)geleidehonden en de diensten.
- Hoogwaardige diensten; andere oplossingen kunnen worden geleverd en samenwerking kan worden gezocht met andere scholen, of ondersteuning kan worden gegeven aan buitenlandse geleidehondenscholen.

ACTIVITEITEN

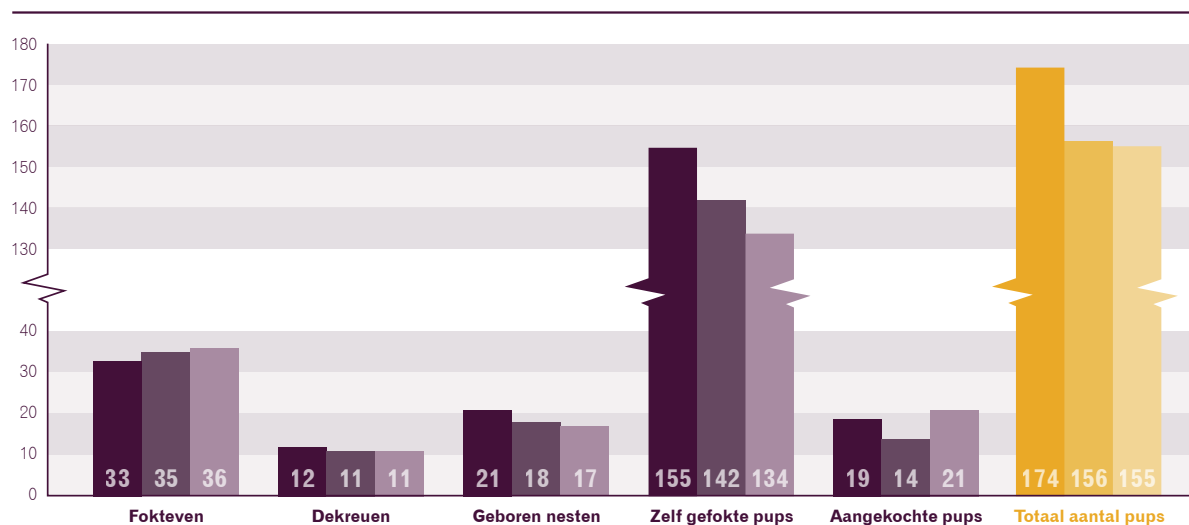
De organisatie houdt zich onder meer bezig met:

- het in eigen beheer fokken, socialiseren en opvoeden van leerling-(geleide-)honden;
- het opleiden van (geleide)honden en deze ter beschikking stellen aan mensen met een visuele of andere handicap;
- het instrueren van mensen met een visuele of andere handicap tot een verantwoord gebruik van de (geleide)honden;
- het leveren van een goede begeleiding na aflevering van de (geleide)hond;
- het meewerken aan onderzoeksprojecten ter verbetering van de gezondheid en het gedrag van de (geleide)hond;
- het opleiden van geleidehondeninstructeurs;
- het geven van voorlichting over het werk van KNGF Geleidehonden en de functie van een (geleide)hond. het vastleggen, beheren, uitbreiden en delen van de kennis op het snijvlak van hond en handicap;
- het werven van fondsen om de activiteiten te financieren.

RESULTATEN IN CIJFERS

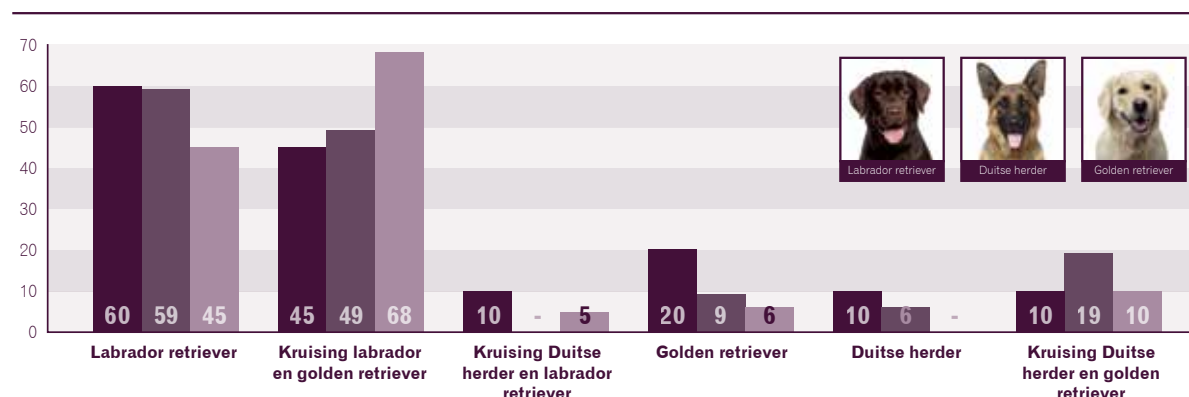
PUPPY- EN PLEEGGEZINNENZORG

■ = 2013 ■ = 2012 ■ = 2011

ZELF GEFOKTE PUPS PER RAS

■ = 2013 ■ = 2012 ■ = 2011

RESULTATEN IN CIJFERS

OPLEIDINGEN

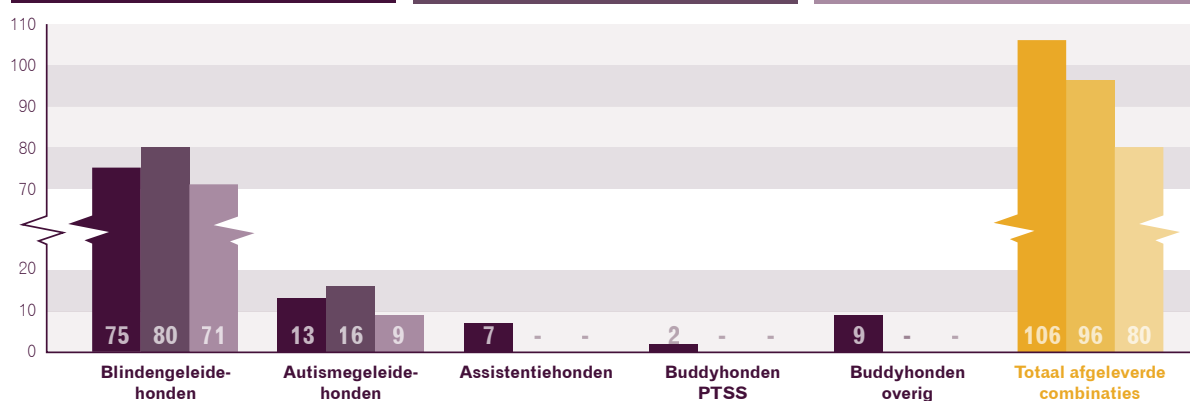
Honden in opleiding genomen

■ = 2013 ■ = 2012 ■ = 2011

116
in 2013

111
in 2012

125
in 2011

Aantal actieve combinaties

528
in 2013

495
in 2012

469
in 2011

Aantal afgestudeerde instructeurs

1
in 2013

1
in 2012

2
in 2011

FINANCIËLE RESULTATEN

Het boekjaar 2013 is afgesloten met een positief resultaat van afgerond € 1,3 mln. In de begroting voor dat jaar werd echter rekening gehouden

met een negatief resultaat van afgerond € 0,1 mln. Per saldo is dit dus een beter resultaat van € 1,4 mln. Een specificatie van deze resultaten:

(bedragen x € 1.000,-)

	2013		
Baten/lasten	Realisatie	Begroting	Vershil
Totaal baten	8.426	6.895	1.531
Totaal lasten	7.080	6.969	111
Resultaat	1.346	-74	1.420

In bovenstaande opstelling zijn de toevoegingen en onttrekkingen aan de (bestemmings)reserves en -fondsen buiten beschouwing gelaten.

Het verschil tussen het begrote en werkelijke resultaat van afgerond € 1,4 mln. wordt veroorzaakt door enerzijds hogere baten van afgerond € 1,5 mln. en anderzijds hogere lasten van afgerond € 0,1 mln.

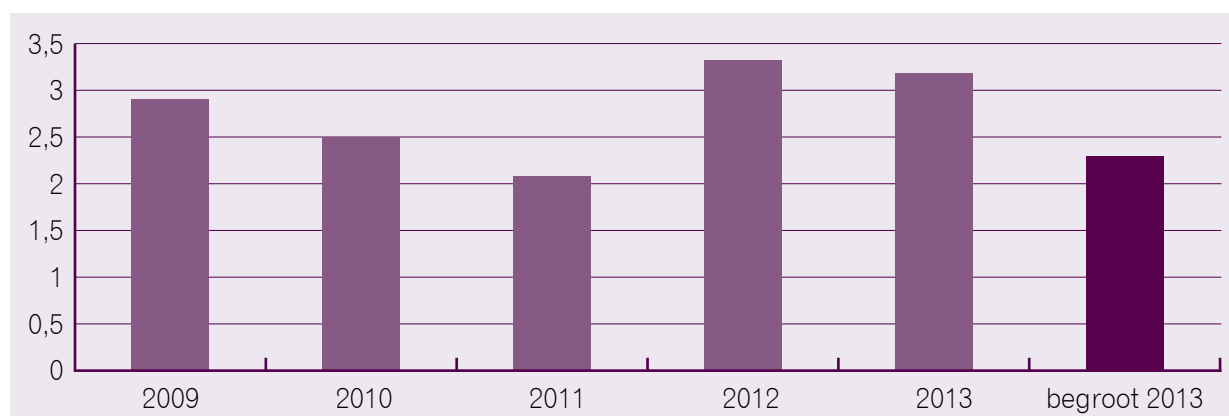
De hogere baten van € 1,5 mln. zijn toe te schrijven aan € 1,4 mln. meer baten uit fondsenwerving, waarvan € 0,9 mln. is toe te wijzen aan de baten

uit nalatenschappen. Daarnaast brachten de beleggingen in 2013 € 0,1 mln. meer op dan begroot.

Ook in 2013 is dus het grootste verschil op de baten uit de nalatenschappen gerealiseerd. Voor deze opbrengst geldt dat het juist begroten van de omvang daarvan, vanwege het onvoorspelbare karakter, zeer lastig is. Ter ondersteuning van deze stelling de volgende cijfers:

BATEN UIT NALATENSCHAPPEN

(x 1 mln.)

Bij het opstellen van de begroting van de baten uit nalatenschappen voor 2013 (donkerpaarse kolom) waren de werkelijke baten over 2012 nog niet bekend. Op basis van de cijfers van de daaraan voorafgaande jaren, waarin duidelijk een negatieve trend is te ontdekken, is de omvang van de baten uit nalatenschappen voor 2013 bepaald. Na afloop van het boekjaar 2013 is te constateren dat de negatieve trend in de jaren 2009 - 2011 in de jaren 2012 en 2013 niet is doorgezet. Evenals voor de baten uit beleggingen, geldt ook voor de baten uit nalatenschappen dat resultaten die zijn behaald in het verleden geen enkele garantie geven voor de toekomst.

FINANCIËLE RESULTATEN

De totale lasten blijven in 2013 met een bedrag van € 0,1 mln. binnen het beschikbaar gestelde budget. Dit verschil bestaat uit een reeks van budget onder- en overschrijdingen waarbij de volgende verschillen eruit springen:

- De kosten van de vaste personele bezetting blijven met ca. € 110.000 binnen het budget. Belangrijkste reden hiervan is een lagere personele bezetting dan begroot. In de begroting is rekening gehouden met gemiddeld 67,5 fte's. In werkelijkheid was de gemiddelde omvang van de personele bezetting 63,8 fte's. Tegenover de lagere kosten van de vaste personele bezetting van € 115.000 staan de hogere kosten van het inzetten van

tijdelijk personeel. Hierdoor zijn er voor een bedrag van € 58.000 meer kosten dan begroot.

- De kosten van fondsenwerving blijven in 2013 met een bedrag van € 114.000 onder de begroting.
- De huisvestingskosten vallen in 2013 € 118.000 hoger uit. Dit voornamelijk als gevolg van een extra dotatie aan de onderhoudsvoorziening voor gebouwen en terreinen ter dekking van o.a. de renovatiekosten van een van de dienstwoningen.

Vergelijking van de werkelijke baten en lasten over 2013 met die van 2012 levert het volgende overzicht op:

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie		
Baten/lasten	2013	2012	Vershil
Totaal baten	8.426	8.635	-209
Totaal lasten	7.080	6.642	438
Resultaat	1.346	1.993	-647

De werkelijke baten over 2013 komen ten opzichte van die baten over 2012 (afgerond) € 0,2 mln. lager uit. Dit wordt in zeer belangrijke mate veroorzaakt door minder inkomsten uit beleggingen (van € 1,3 mln. in 2012 naar € 1,1 mln. in 2013). De werkelijke lasten over 2013 nemen ten opzichte van 2012 per saldo met (afgerond) € 0,4 mln. toe. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan hogere lasten van de vaste personele bezetting (€ 0,2 mln.), tijdelijk personeel/uitzendkrachten (€ 0,2 mln.), pups (€ 0,1 mln.), uitbestede werk opleiding blindengeleidehonden (€ 0,1 mln.) alsmede hogere lasten van het opleiden en afleveren van assistentie- en buddyhonden (€ 0,1 mln.). Tegenover de hogere lasten staan ook lagere (afschrijvings-)lasten van ICT (€ 0,1 mln.) en huisvesting (€ 0,2 mln.). De toenemende lasten houden direct verband met het verhogen (meer honden) en verbreden (andere typen honden) van de doelstelling.

BESTEDINGSPERCENTAGES

BESTEDINGSPERCENTAGE

	2013	2012	2011
Doelbestedingspercentage van de baten			
• Bestedingen aan doelstellingen / totale Baten	67.5	61.5	75.4
Doelbestedingspercentage van de lasten			
• Bestedingen aan doelstellingen / totale Lasten	80.3	79.9	80.2
Percentage Beheer en administratie			
• Beheer en administratie / totale Lasten	8.9	10.4	10.0
Fondsenwervingspercentage			
• Kosten eigen fondsenwerving / baten eigen fondsenwerving	11.1	9.3	11.0

WERKORGANISATIE

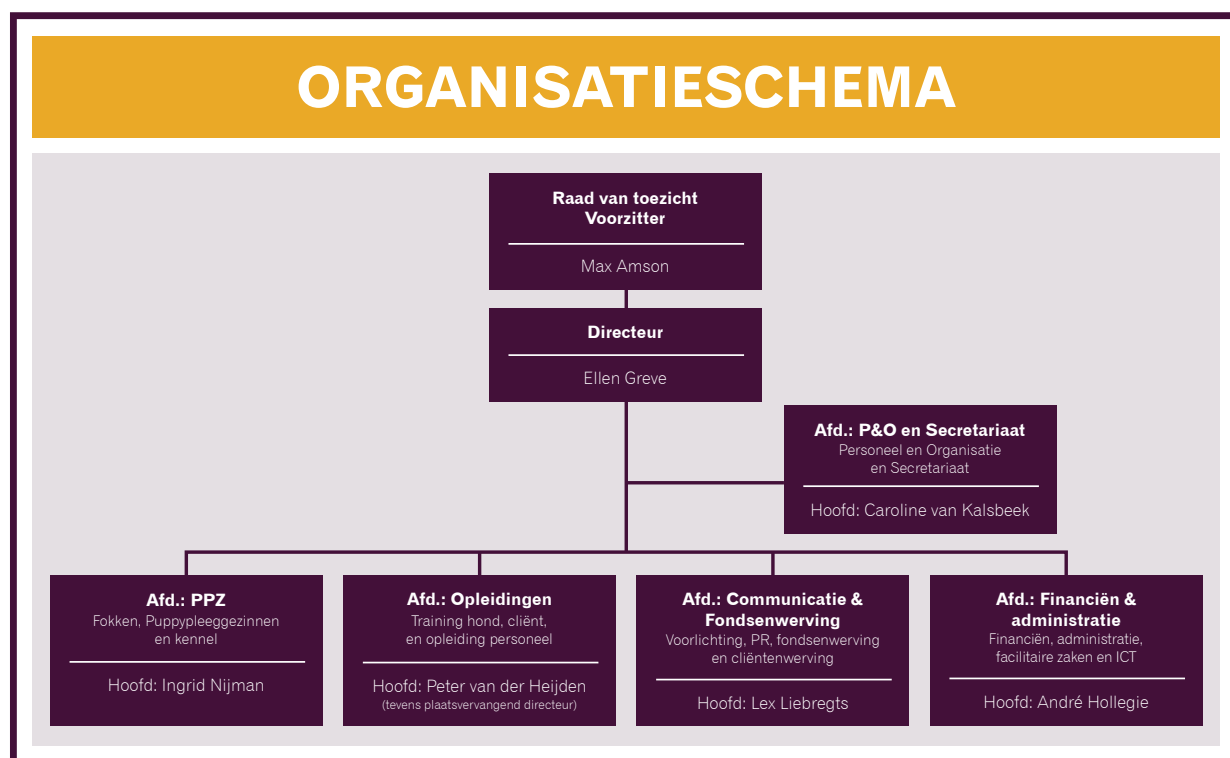
Ultimo 2013 zijn 82 medewerkers in dienst. Deze zijn werkzaam binnen de volgende (staf)afdelingen:

- Puppy- en Pleeggezinnenzorg / Kennel
- Opleidingen
- Communicatie & Fondsenwerving
- Financiën & Administratie
- P&O en Secretariaat

De afdelingen worden geleid door vijf hoofden die rapporteren aan de directeur.

De directeur legt verantwoording af aan de raad van toezicht.

ORGANISATIESCHEMA KNGF GELEIDEHONDEN

De afdelingshoofden vormen tezamen met de directeur het managementteam.

RAAD VAN TOEZICHT

PER 31 DECEMBER 2013 BESTOND DE RAAD VAN TOEZICHT UIT:

Voorzitter: De heer mr. M.E. Amson

Beroep: Notaris

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Stichting Gemeenschapsfonds Amstelveen
- Voorzitter raad van toezicht Muziek- en dansschool Amstelveen

Algemeen lid: Mevrouw prof. dr. M. Lückerath-Rovers

Beroep: Hoogleraar Corporate Governance Tilburg University/Tias Business School

- Lid raad van commissarissen Achmea
- Lid raad van commissarissen ASN Beleggingsfondsen NV
- Lid raad van toezicht ASN Groenfonds
- Lid van de Commissie Publiek Belang EY Accountants LLP
- Lid bestuur Betaalvereniging Nederland

Algemeen lid: De heer A.J.S.M. Oudejans RA

Beroep: Voormalig partner KPMG

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Internationale School voor Wijsbegeerte
- Lid raad van commissarissen Vroegop Ruhe & Co BV
- Lid raad van commissarissen AMS B.V.

Algemeen lid: Mevrouw drs. A.S. Sipkens

Beroep: Director Sustainable Strategy & Innovation Deloitte Consulting B.V.

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Global Compact Nederland
- Bestuurslid NIMA platform Wereldmarketeers

Algemeen lid: De heer drs. K.J. Storm

Beroep: Voormalig voorzitter raad van bestuur Aegon N.V.

Nevenfuncties:

- Voorzitter raad van commissarissen van KLM (Air France-KLM)
- Vicevoorzitter raad van commissarissen van Pon Holdings
- Lid raad van commissarissen van Aegon N.V.
- Lid raad van commissarissen van de Vereniging Hendrick de Keyser
- Lid raad van toezicht van Roosevelt Study Center
- Voorzitter board van Anheuser-Busch InBev
- Vicevoorzitter en senior independent director Unilever
- Member board van Baxter International Inc.
- Lid Curatorium VNO-NCW
- Lid Bestuur Nederlandse Bach Vereniging
- Vice-voorzitter Bestuur VUmc Cancer Center Amsterdam
- Lid Raad van Toezicht Museum Tromp's Huys Vlieland
- Voorzitter Bestuur Health Insurance Fund (for Africa)
- Member International Advisory Board, IESE
- Voorzitter Raad van Toezicht Fries Museum

Algemeen lid: De heer mr. R.H. de Vries

Beroep: Gepensioneerd seniorrechter rechtbank Amsterdam, thans rechter-plaatsvervanger rechtbank Amsterdam

Nevenfuncties:

- Lid klachtencommissie De Zorgcirkel
- Vertrouwenspersoon Purmerendse Scholen Gemeenschap

ROOSTER VAN BENOEMING EN AFTREDEN (PER 31 DECEMBER 2013)

Conform artikel 4-i van de statuten staan hieronder de bestuursleden met (her)benoemingsdata.

Naam	Benoeming per	Eerste herbenoeming	Tweede herbenoeming
Mr. M.E. Amson	1/10/2004	31/12/2008	31/12/2012
Prof. dr. M. Lückcrath-Rovers	12/02/2013	12/02/2017	12/02/2021
A.J.S.M. Oudejans RA	27/02/2009	28/02/2013	28/02/2017
Drs. A.S. Sipkens	12/02/2013	12/02/2017	12/02/2021
Drs. K.J. Storm	01/09/2011	01/09/2015	01/09/2019
Mr. R.H. de Vries	03/12/2004	31/12/2008	31/12/2012

DIRECTIE

Directeur: Mevrouw mr. E.C. Greve

Directeur: Mevrouw mr. E.C. Greve

De directeur is benoemd voor onbepaalde tijd.

Nevenfuncties:

- Voorzitter Brancheorganisatie Blindengeleidehondenscholen Nederland (BBN)
- Voorzitter Animal Assisted Interventions in Zorg, Onderzoek en Onderwijs (AAIZOO)

ONDERNEMINGSRAAD

De ondernemingsraad (or) is als wettelijk voorgeschreven instrument voor medezeggenschap van het personeel onderdeel van de *checks and balances*. De or bestaat uit vier leden die verschillende afdelingen van de organisatie vertegenwoordigen. Iedere zes weken komt de or samen voor overleg met de directeur.

Per 31 december 2013 bestond de or uit:

- Mevrouw E. Versteeg (voorzitter)
- Mevrouw C. Addink (secretaris)
- Mevrouw M. Cordes-Terlingen
- Mevrouw D. Kok

COLOFON

KANTOOR EN GELEIDEHONDENSCHOOL

Amsteldijk Noord 42
1184 TD Amstelveen

Postadres:

Postbus 544
1180 AM Amstelveen

Telefoon: 020-496 93 33

Fax: 020 - 496 57 76

E-mail: info@geleidehond.nl

Internet: www.geleidehond.nl

Bank:

Rabobank NL62 RABO 0354 1860 00
ING NL81 INGB 0000 2754 00

Kamer van Koophandel: 41200230

KNGF Geleidehonden is:

- houder van het keurmerk voor verantwoorde werving en besteding van gedoneerde gelden, toegekend door het Centraal Bureau Fondsenwerving
- lid van International Guide Dog Federation
- lid van Assistance Dogs International
- lid van Assistance Dogs Europe
- lid van International Association of Human-Animal Interaction Organizations
- lid van de Brancheorganisatie Blindengeleidehondenscholen Nederland (BBN)
- lid van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI)
- Een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) en als zodanig vrijgesteld van schenken en erfbelasting

KEURMERKEN

CBF-Keur

Het Centraal Bureau Fondsenwerving beoordeelt goede doelen onder meer op de kwaliteit van het bestuur, het beleid, hoe er geld binnenkomt en hoe het geld efficiënt wordt gebruikt voor het doel van de organisatie (het fokken en opleiden van (geleide-)honden en de instructie aan mensen met een beperking). Zij zien er, op verzoek van de organisatie, op toe dat fondsenwerving op een behoorlijke manier gebeurt en dat het geld daadwerkelijk wordt uitgegeven aan de doelstelling.

IGDF-keurmerk

Het lidmaatschap van de International Guide Dog Federation (IGDF) maakt dat geleidehondenscholen wereldwijd zijn aangesloten bij een gemeenschap die gewijd is aan het dienen van visueel gehandicapten. Die gemeenschap moet en wil haar kennis delen en een IGDF-lidmaatschap vergemakkelijkt dat. Het lidmaatschap betekent onder meer een erkenning van de toegelaten school en een regelmatige beoordeling van het proces van die school, hetgeen ervoor zorgt dat operationele normen worden gehandhaafd en verbeterd.

Algemeen Nut Beogende Instelling

In 2009 heeft de Belastingdienst KNGF Geleidehonden wederom aangewezen als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Deze status brengt met zich mee dat de organisatie over donaties geen schenkbelasting en over nalatenschappen geen erfbelasting verschuldigd is en donateurs hun giften binnen de daarvoor gestelde fiscale regels in mindering kunnen brengen op het fiscale inkomen.

JAAARREKENING

JAARREKENING

BALANS (NA RESULTAATBESTEMMING)

(bedragen x € 1.000,-)

	31 december 2013		31 december 2012	
Activa				
Materiële vaste activa	3.838		4.162	
Financiële vaste activa	136		159	
		3.974		4.321
Vorraden	56		32	
Vorderingen en overlopende activa	1.314		1.274	
Effecten	21.475		18.592	
Liquide middelen	4.599		6.495	
		27.444		26.393
Totaal activa		31.418		30.714

Passiva				
Reserves en fondsen				
Continuïteitsreserve	7.910		7.920	
Bestemmingreserves	20.779		19.481	
Bestemmingsfondsen	825		767	
		29.514		28.168
Voorzieningen		352		870
Langlopende schulden		266		408
Kortlopende schulden		1.286		1.268
Totaal passiva		31.418		30.714

JAARREKENING

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Baten			
Baten uit eigen fondsenwerving	6.006	4.557	6.020
Baten uit acties van derden	4	2	6
Subsidies van overheden/ bijdragen van zorgverzekeraars	1.293	1.298	1.341
Baten uit beleggingen	1.116	1.028	1.264
Overige baten	7	10	4
Som der baten	8.426	6.895	8.635

Lasten			
Besteed aan doelstelling	5.686	5.548	5.307

Werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving	665	717	559
Kosten beleggingen	97	82	85
Totaal wervingskosten	762	799	644

Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	632	622	691
Som der lasten	7.080	6.969	6.642

Resultaat			
	1.346	-74	1.993

Toevoeging/onttrekking aan:			
• Continuïteitsreserve	-10	0	-1.320
• Bestemmingsreserves	1.298	-51	3.261
• Bestemmingsfondsen	58	-23	52
Totaal	1.346	-74	1.993

Bovenstaande verdeling van het resultaat is goedgekeurd door de raad van toezicht en verwerkt in de jaarrekening.

KASSTROOMOVERZICHT

(bedragen x € 1.000,-)

	2013	2012
Resultaat	1.346	1.993

Kasstroom uit operationele activiteiten

Aanpassingen:

• Afschrijvingen	559	665
• Mutatie voorraden/vorderingen	-64	-302
• Mutatie schulden (kortlopend)	18	93
• Mutatie voorzieningen	-518	330
• Ongerealiseerd resultaat beleggingen	-1.950	-4.002
Kasstroom uit operationele activiteiten	-1.955	-3.216

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

Mutaties:

• Investerings	-235	-1.231
• Desinvesterings	0	59
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-235	-1.172

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

• Gerealiseerd resultaat beleggingen	-933	-942
• Aflossing financiële vaste activa	23	2
• Aflossing langlopende schulden	-142	-142
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-1.052	-1.082

Saldo

	-1.896	-3.477
--	---------------	---------------

Mutaties liquide middelen

Stand liquide middelen per 1/1	6.495	9.972
Stand liquide middelen per 31/12	4.599	6.495
Verschil	-1.896	-3.477

TOELICHTING

BEHORENDE TOT DE JAARREKENING 2013

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld conform de algemeen geldende richtlijnen voor het opstellen van jaarverslagen, de Richtlijnen voor de Jaarverslaglegging voor Fondsenwervende Instellingen (RJ 650) alsmede de Richtlijnen van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). Daarnaast is het jaarverslag opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen inzake de beloning directie.

VERSLAGGEVINGSPERIODE

Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar.

GRONDSLAGEN

VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten en continuïteitsveronderstelling. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). Ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

TRANSACTIES IN VREEMDE VALUTA

Transacties luidend in vreemde valuta worden omgerekend tegen de geldende wisselkoers per de transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen per transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden in de staat van baten en lasten opgenomen.

GEBRUIK VAN SCHATTINGEN

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handelsportefeuille, gekochte obligaties, verstrekte leningen en overige vorderingen.

KNGF Geleidehonden maakt in de bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de onderneming een "defensief tot zeer defensief" beleid, inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de onderneming zoveel mogelijk te beperken. De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor het grootste deel geconcentreerd bij grote zorgverzekeraars in Nederland. Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De onderneming heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

GRONDSLAGEN

VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De kantoorgebouwen en terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de economische gebruiksduur van het object verlengen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op terreinen (grond) en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Afschrijvingspercentage	
• Hoofdgebouw	5
• Kennel	7
• Dienstwoningen	0
• Infrastructuur	10
• Bedrijfswagens	15-30
• Inrichting/inventaris	20
• Machines, hard- en software	33

Het onroerend goed dat is verkregen uit nalatenschappen en is opgenomen in de beleggingsportefeuille 'onroerend goed' heeft geen betrekking op de doelstelling. Het onroerend goed dat hiervan deel uitmaakt en is verhuurd wordt gewaardeerd op de bedrijfswaarde (huurwaarde). Onroerend goed, waarvan de huur inmiddels is opgezegd, staat te boek tegen verkoopwaarde. Op dit onroerend goed wordt niet afgeschreven.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De leningen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs (nominale waarde) onder aftrek van noodzakelijk geachte waardeverminderingen.

VOORRADEN

Vorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden. Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

Vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (nominale waarde) onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

EFFECTEN

De ter beurze genoteerde effecten worden, met uitzondering van de obligaties die deel uitmaken van de statische portefeuille, gewaardeerd tegen reële waarde (marktwaaarde). De obligaties die deel uitmaken van de statische portefeuille worden aangehouden tot het einde van de looptijd van deze obligaties en zij worden gewaardeerd tegen aflossingswaarde. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van de beursgenoteerde effecten worden verantwoord in de staat van baten en lasten.

CONTINUÏTEITSRESERVE

De continuïteitsreserve is gevormd om de continuïteit te waarborgen in geval van (tijdelijk) sterk tegenvallende opbrengsten.

GRONDSLAGEN

VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA (VERVOLG)

BESTEMMINGSRESERVES

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserves is door de directie met goedkeuring van de raad van toezicht bepaald en betreft geen formele verplichting. De directie kan deze beperking met toestemming van de raad van toezicht opheffen.

BESTEMMINGSFONDS(EN)

Bestemmingsfonds(en) betreffen middelen die zijn verkregen van derden (schenkers) met een door die derden aangegeven specifieke bestemming.

VOORZIENINGEN

Voor verwachte kosten inzake groot onderhoud van panden, installaties e.d., is een voorziening gevormd, gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan.

TOEGEZEGDE BIJDRAGEREGELING

De stichting heeft aan haar werknemers een

toegezegde pensioenregeling toegekend. In overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 271.310, wordt deze toegezegde pensioenregeling in de jaarrekening verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling. De stichting heeft in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies. Voor zover bekend, zijn er per balansdatum geen tekorten of overschotten bij het bedrijfstakpensioenfonds die van invloed kunnen zijn op de omvang van de in de toekomst te betalen premies.

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de gewogen gemiddelde omrekeningskoersen voor de betreffende periodes.

GRONDSLAGEN

VOOR DE RESULTAATBEPALING

DONATIES EN GIFTEN

Donaties en giften worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen, met uitzondering van ontvangsten die kunnen worden toegerekend aan een periode waarvoor een bepaalde mailingactie heeft plaatsgevonden. Giften van een zaak in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland. De inzet van vrijwilligers wordt niet in geld gewaardeerd.

BATEN UIT NALATENSCHAPPEN

Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin ze worden ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen, voor zover deze niet al in een voorgaand boekjaar zijn verantwoord.

VERKOOP VAN ARTIKELEN

Opbrengsten uit de verkoop van artikelen worden onder de baten tegen de brutowinst opgenomen. De brutowinst is de netto-omzet verminderd met de kostprijs van de verkochte artikelen. Onder de netto-omzet wordt verstaan de opbrengst onder aftrek van kortingen en over de omzet geheven belastingen. Onder de kostprijs wordt verstaan de inkoopwaarde van de goederen, verhoogd met de op de inkoop en verkoop drukkende directe (aan derden betaalde) verwerkingskosten. De door de stichting in dit verband gemaakte eigen kosten worden als kosten van fondsenwerving verantwoord.

KOSTENTOEREKENING

Kosten worden toegerekend aan 'doelstelling', 'werving baten' en 'beheer & administratie' op basis van de volgende uitgangspunten:

- Direct toerekenbare kosten worden direct toegerekend.
- Niet direct toerekenbare kosten worden in eerste instantie toegerekend aan het be-

drijfsonderdeel waarop deze kosten betrekking hebben (bijv. ICT, huisvesting, Secretariaat etc.). Vervolgens worden deze onderdelen toegerekend aan de hand van de volgende uitgangspunten:

- Toerekening van de personeelskosten vindt zo veel mogelijk plaats op basis van (een inschatting van) de werkelijke tijdsbesteding. De personele kosten van de medewerk(st)ers van de afdelingen Communicatie en Secretariaat zijn hierdoor in 2013 als volgt verdeeld:
 - Communicatie: 36% fondsenwerving en 64% doelstelling;
 - Secretariaat: 35% doelstelling, 35% fondsenwerving en 30% beheer & administratie.
- Kosten ICT worden toegerekend op basis van het aantal werkplekken.
- Kosten P&O, groepsverzorging worden toegerekend op basis van de personele bezetting.
- De huisvestingskosten worden toegerekend op basis van de verhouding tussen het gebruik van de directe ruimten.
- Rentetoerekening is niet van toepassing.
- De afschrijvingen van (algemene) hard- en software worden verdeeld aan de hand van het aantal werkplekken.
- De afschrijving van panden wordt overeenkomstig de sleutel van huisvesting toegerekend.

TOELICHTING

OP DE BALANS

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

(bedragen x € 1.000,-)

	Gebouwen, terreinen en infrastructuur	Vervoer- middelen	Inrichting/ inventaris	Hard- en software	Totaal
Aanschafwaarde					
Saldo 1 januari 2013	8.126	843	576	650	10.186
Investeringsen	0	0	79	156	235
Desinvesteringen	0	0	0	0	0
Saldo 31 december 2013	8.126	834	655	806	10.421

Afschrijvingen					
Saldo 1 januari 2013	4.469	607	493	455	6.024
Afschrijvingen	327	73	42	117	559
Desinvesteringen	0	0	0	0	0
Saldo 31 december 2013	4.796	680	535	572	6.583

Boekwaarde per					
31 december 2013	3.330	154	120	234	3.838

GEBOUWEN, TERREINEN EN INFRATRUCTUUR

De aanschafwaarde van afgerond € 10,4 mln. heeft betrekking op de aankoopwaarde van grond aan de Amsteldijk Noord 42 te Amstelveen, alsmede op drie dienstwoningen en het oude kennelgebouw aldaar. Het oude kennelgebouw is volledig afgeschreven. Op grond en de dienstwoningen wordt niet afgeschreven. Tevens zijn hieronder de investeringen verantwoord die in het complex aan de Amsteldijk Noord 42 zijn gedaan in een (nieuwe) kennel (€ 2,6 mln.), een (nieuw) hoofdgebouw (€ 2,9 mln.) en (nieuwe) infrastructuur (€ 0,9 mln.). Deze investeringen worden afgeschreven. In 2012 is het terrein met opstallen aan de Amsteldijk Noord 43 gekocht voor € 0,8 mln. De WOZ-waarde van het gehele

complex aan de Amsteldijk is voor 2013 vastgesteld op € 5,3 mln. De gebouwen zijn verzekerd voor € 5,4 mln. Daarnaast is hieronder opgenomen het onroerend goed dat deel uitmaakt van de beleggingsportefeuille. De waarde van die portefeuille (met panden te Amsterdam, Bussum, Huizen en Den Haag) bedraagt ultimo 2013 € 514.000. De panden die deel uitmaken van de beleggingsportefeuille zijn gewaardeerd tegen de actuele beleggingswaarde.

VERVOERMIDDELEN

Ultimo 2013 bestaat het wagenpark uit twintig personenauto's, tien trainings- en twee cliëntenbussen. In 2013 zijn geen bedrijfsauto's vervangen en het wagenpark is niet uitgebreid.

TOELICHTING

OP DE BALANS (VERVOLG)

INRICHTING/INVENTARIS

Hieronder zijn opgenomen de investeringen in inrichting, inventaris en machines van de kennel en het hoofdgebouw. De investeringen van 2013 hebben betrekking op inventaris (circa € 30.000) en inrichting (circa € 49.000). In 2013 is de indeling van het hoofdgebouw aangepast, waardoor meer kantoorruimte is ontstaan.

HARD- EN SOFTWARE

In 2013 is in het bedrijfssysteem 'Tommy' een bedrag van circa € 46.000 geïnvesteerd. Met deze software worden o.a. de gegevens van de honden, de gezinnen, de cliënten en de zorgverzekeraars alsmede de onderlinge relaties vastgelegd. In 2013 is de website 'geleidehond.nl' volledig vernieuwd. De kosten daarvan (circa € 72.000) zijn geactiveerd. Voor de overige software is een bedrag van circa € 5.000 uitgegeven. In 2013 is in hardware een bedrag geïnvesteerd van circa € 33.000, waarvan een bedrag van circa € 11.000 is aangewend voor de aankoop van iPads ten behoeve van het werken op afstand. Het verschil is voornamelijk besteed aan vervanging van bestaande apparatuur.

Van bovenstaande materiële activa wordt ultimo 2013 ruim € 0,7 mln. aangehouden voor de bedrijfsvoering en ruim € 3,1 mln. voor de directe aanwending in het kader van de doelstelling.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven:

(bedragen x € 1.000,-)

leningen u/g	
Stand per 1 januari 2013	159
Mutaties:	
• Verstrekte geldlening	0
• Aflossing	23
Stand per 31 december 2013	136

Het betreft drie geldleningen, waarvan twee in het kader van de doelstelling. De geldleningen in het kader van de doelstelling betreffen een annuïteitenlening met een looptijd van 50 jaar (1969 - 2018) en een rentepercentage van 4, alsmede een in 2009 verstrekte hypothecaire geldlening van € 175.000 ter financiering van de uitbreiding van de productiecapaciteit van een toeleverancier. De looptijd van deze lineaire lening is 10 jaar; de rentevergoeding is vastgesteld op 4% per jaar. De derde lening betreft een in 2012 aan een personeelslid verstrekte lening van € 20.000 met een looptijd van 5 jaar en 8 maanden en een rente van 3%.

TOELICHTING

OP DE BALANS (VERVOLG)

VOORRADEN

De voorraden zijn beschikbaar voor de doelstelling en bestaan uit accessoires voor de honden.

(bedragen x € 1.000,-)

Vorraden	31 december 2013	31 december 2012
Vorraad per 31 december	56	32

(bedragen x € 1.000,-)

Vorderingen en overlopende activa	31 december 2013	31 december 2012
Debiteuren	278	233
Te vorderen uit nalatenschappen	255	316
Te vorderen omzetbelasting (voorheffing)	119	96
Te vorderen uit beleggingen (couponrente, dividend en rente)	436	446
Voorschoten, vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen	226	183
Totaal vorderingen	1.314	1.274

Het bedrag verantwoord onder debiteuren is inclusief de bijdragen van zorgverzekeraars voor de eerder afgeleverde honden, die ultimo dat jaar nog moeten worden ontvangen. Alle vorderingen ultimo 2013 hebben een looptijd korter dan een jaar.

Effecten	Ultimo 2013		Ultimo 2012	
	x € 1000,-	%	x € 1000,-	%
Aandelen	5.054	24	3.887	21
Obligaties	16.421	76	14.705	79
Stand 31 december	21.475	100	18.592	100

De effecten worden met uitzondering van de statische obligatieportefeuille, door met een waarde van € 5,2 mln., gewaardeerd tegen beurswaarde. De statische portefeuille bevat uitsluitend obligaties met minstens een "AA-kwaliteit". Deze obligaties worden opgenomen tegen de nominale waarde. Deze obligaties worden aangehouden totdat deze worden afgelost. De beurswaarde

van deze statische obligatieportefeuille bedraagt € 5,9 mln. Tot de beleggingsportefeuille worden, naast bovenstaande effecten, ook gerekend de liquide middelen behorende bij de aandelen- en obligatieportefeuilles, het onroerend goed dat verkregen is uit nalatenschappen, alsmede de bedragen die op de geldmarkt worden uitgezet (daggeldleningen, deposito's etc.).

TOELICHTING

OP DE BALANS (VERVOLG)

Een overzicht van de beleggingen:

Vermogensbestanddelen	Ultimo 2013		Ultimo 2012	
	x € 1000,--	%	x € 1000,--	%
Aandelen	5.054	20	3.887	15
Obligaties	16.421	63	14.705	58
Liquiditeiten	3.863	15	6.193	25
Onroerend goed	514	2	514	2
Totaal	25.852	100	25.299	100

Het profiel van de beleggingsportefeuille verdient de kwalificatie 'defensief tot zeer defensief'.

Het rendement van de verschillende beleggingsportefeuilles is als volgt:

Vermogensbestanddelen	Werkelijk 2013	Begroot 2013	Werkelijk 2012
Aandelen	13,2%	6,0%	8,0%
Obligaties	1,8%	4,0%	8,3%
Liquiditeiten	1,3%	2,0%	1,7%
Onroerend goed	3,5%	2,7%	28,9%
Totaal	4,0%	4,1%	4,8%

LIQUIDE MIDDELEN

(bedragen x € 1.000,--)

Specificatie	31 december 2013	31 december 2012
Kas	1	1
ING Bank	673	238
Rabobank	3.429	5.809
Kasbank	170	110
ABN AMRO Bank	326	337
Totaal liquide middelen	4.599	6.495

In de liquide middelen ultimo 2013 zijn begrepen drie Rabo spaarrekeningen met een waarde van € 2,9 mln., € 0,4 mln. en € 0,1 mln. en een rentevergoeding van resp. 1,5%, 1,5% en 4,7%. Eén van deze spaarrekeningen is ten behoeve van de Rabobank tot een bedrag van € 355.500 geblokkeerd. Het geblokkeerde bedrag komt overeen

met het restant van de bij deze bank opgenomen geldlening. Bij de ABN AMRO Bank wordt een vermogensspaarrekening aangehouden met een waarde van € 0,3 mln. en een rentevergoeding van € 1,9%. Van de liquide middelen behoort een bedrag van afgerond € 3,9 mln. tot de beleggingsportefeuilles.

TOELICHTING

OP DE BALANS (VERVOLG)

RESERVES EN FONDSEN

Het eigen vermogen van KNGF Geleidehonden is onderverdeeld in reserves en fondsen, waarbij de functie van het vermogen als leidraad wordt gebruikt. Hierdoor is dit vermogen verdeeld over reserves en fondsen met een bufferfunctie, met een financieringsfunctie of een specifieke doelstelling. De continuïteitsreserve en de reserve 'doorgaande levering honden' behoren tot de eerste categorie, de reserve ter financiering van vaste activa (zoals de bedrijfsgebouwen, voor-

raden e.d.) tot de tweede. De bestemmingsreserves/-fondsen, zoals het J.C. Bloemenfonds, behoren tot de laatste categorie. Daarnaast heeft het eigen vermogen ook de functie van bron van inkomsten. Het eigen vermogen dat niet is vastgelegd in activa voor de bedrijfsuitoefening wordt belegd. De opbrengsten uit de beleggingen worden jaarlijks volledig ten gunste van de exploitatie geboekt ter dekking van de kosten van het trainen en afleveren van (geleide) honden.

RESERVES EN FONDSEN

(bedragen x € 1.000,-)

	31 december 2013	31 december 2012
Continuïteitsreserve	7.910	7.920
Bestemmingsreserves	20.779	19.481
Bestemmingsfondsen	825	767
Totaal reserves	29.514	28.168

Mutaties in de reserves in het boekjaar 2013:

(bedragen x € 1.000,-)

	Continuïteits-reserve	Bestemmings-reserves	Bestemmings-fondsen	Totaal 2013	Totaal 2012
Stand per 1 januari	7.920	19.481	767	28.168	26.175
Mutaties					
• Toevoeging via resultaatbestemming	0	2.019	103	2.122	4.244
• Besteding via resultaatbestemming	10	721	45	776	2.251
Stand 31 december 2013	7.910	20.779	825	29.514	28.168

TOELICHTING

OP DE BALANS (VERVOLG)

CONTINUÏTEITSRESERVE

(bedragen x € 1.000,-)

	2013	2012
Stand per 1 januari	7.920	9.240
• Toevoeging via resultaatbestemming	0	0
• Besteding via resultaatbestemming	10	1.320
Totaal reserves	7.910	7.920

De continuïteitsreserve is opgenomen om risico's op korte termijn af te dekken. De omvang van deze reserve is conform de rekenmethodiek uit de richtlijn, die het Centraal Bureau Fondsen-

werving (CBF) hiervoor heeft opgesteld. Vanuit deze reserve is ultimo 2013 in de resultaatbestemming een bedrag vrijgevalen van € 10.000.

BESTEMMINGSRESERVES

(bedragen x € 1.000,-)

	Stand per 1 januari 2013	Toevoeging via resultaatbestemming	Besteding via resultaatbestemming	Stand per 31 december 2013
ICT	146	0	70	76
E-learning	485	0	24	461
Financiering activa	3.839	0	323	3.516
Doorgaande leveringen honden	14.332	1.969	0	16.301
Tachtigjarig jubileum KNGF	100	50	0	150
Gebruik duurzame energie	275	0	0	275
Groei en verbreding activiteiten	304	0	304	0
Totaal	19.481	2.019	721	20.779

Op bovenstaande bestemmingsreserves rust geen formele verplichting. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangegeven door de directie.

TOELICHTING

OP DE BALANS (VERVOLG)

BESTEMMINGSRESERVE ICT

Voor de herautomatisering van het huidige bedrijfssysteem 'Tommy', dat zijn oorsprong in 1997 vindt, is een reservering getroffen. Tommy volgt alle honden van geboorte tot overlijden. Ook zijn de voorouders van de honden daarin vastgelegd. Met dit systeem worden tevens de puppypleeg-, fokgast- en adoptiegezinnen en cliënten, alsmede de relaties tussen hond en mens geregistreerd. Daarnaast wordt in Tommy het aantal uren bijgehouden dat met een hond is getraind. Ook de zorgverzekeraars (als financier van een deel van de kosten) hebben in Tommy een plek gekregen. De kosten van de herautomatisering zijn geactiveerd. De afschrijvingslasten van deze activa worden ten laste van de staat van baten en lasten gebracht. Vanuit deze reserve is ultimo 2013 in de resultaatbestemming een bedrag vrijgevallen van € 70.000.

BESTEMMINGSRESERVE E-LEARNING

Voor het digitaliseren van de theoretische leerstof voor cliënten, puppypleeggezinnen, fokgastgezinnen en personeel in opleiding c.q. voor het omzetten daarvan naar leerdoelen, alsmede naar een interactieve en naar verdiepingsniveau gedifferentieerde online-omgeving, is een reservering getroffen. Doel hiervan is de hiervoor genoemde doelgroepen op een efficiënte en voor elk van deze doelgroepen aangepaste wijze de noodzakelijke kennis op te laten doen. De eerste module ten behoeve van de cliënten is in 2013 opgeleverd.

BESTEMMINGSRESERVE FINANCIERING ACTIVA

De reserve financiering activa (bedrijfsvoering en doelstelling) betreft dat deel van het vermogen dat is vastgelegd in de activa ten behoeve van de bedrijfsvoering en doelstelling, bestaande uit de boekwaarde van de bedrijfsgebouwen inclusief grond, de vervoermiddelen, inrichting, inventaris, hard- en software, verstrekte leningen en voorraden. Op basis van de balansposities per 31

december 2013 is de omvang van deze bestemmingsreserve bepaald op afgerond € 3,5 mln.

BESTEMMINGSRESERVE DOORGAANDE LEVERINGEN HONDEN

KNGF Geleidehonden is van mening dat zij ernaar moet streven om de huidige (geleide) hondenbazen alle zekerheid te geven ten aanzien van de toekomstige vervanging van hun (geleide) hond. Daarvoor dient een bestemmingsreserve te worden gevormd. De maximale omvang van deze reserve is gebaseerd op de kosten van het vervangen van alle (geleide)honden van het huidige cliëntenbestand in de komende acht jaar. Deze periode is gelijk aan de maximale looptijd van een (geleide)hond. Op basis van het huidige cliëntenbestand is de verwachting dat in de aankomende jaren 563 (geleide)honden, waarvan 41 autismegeleidehonden, 13 assistentiehonden en twee buddyhonden moeten worden geplaatst. Hiervoor is circa € 24,3 mln. nodig. Voor het bepalen van de omvang van de benodigde reserve wordt op het benodigde bedrag in mindering gebracht het bedrag dat is opgenomen in de continuïteitsreserve van circa € 7,9 mln. Van het totaal benodigde bedrag van circa € 16,5 mln. is ultimo 2013 circa € 16,3 mln. in de reserve aanwezig.

BESTEMMINGSRESERVE TACHTIGJARIG JUBILEUM KNGF

Ten behoeve van het tachtigjarig jubileum in 2015 is ten laste van het resultaat 2013 een extra bedrag gereserveerd van € 50.000. Naast de viering van het jubileum zal er tevens in 2015 een internationale kynologische conferentie worden georganiseerd.

BESTEMMINGSRESERVE GEBRUIK DUURZAME ENERGIE

Ten behoeve van het gebruik van duurzame energie (zoals zonnepanelen en een bodem-warmtewisselaar) is een bedrag gereserveerd van € 275.000.

TOELICHTING

OP DE BALANS (VERVOLG)

BESTEMMINGSRESERVE GROEI EN VERBREIDING ACTIVITEITEN

Ultimo 2013 is deze reserve vervallen. De kosten van de verbreding zullen in de exploitatie worden verantwoord.

BESTEMMINGSFONDSEN

Een bestemmingsfonds betreft middelen die zijn verkregen met een door derden aangegeven specifieke bestemming. De ontwikkeling in de bestemmingsfondsen is als volgt:

(bedragen x € 1.000,-)

	J.C. Bloemen-fonds	Uncle Harry-fonds	Fonds T.D.M.A. Jansen	Totaal 2013	Totaal 2012
Stand per 1 januari	607	25	135	767	715
Mutaties					
• Toevoeging via resultaatbestemming	71	25	7	103	95
• Besteding via resultaatbestemming	13	25	7	45	43
Stand 31 december 2013	665	25	135	825	767

BESTEMMINGSFONDS J.C. BLOEMEN

Wijlen de heer J.C. Bloemen heeft aan KNGF Geleidehonden een erfenis nagelaten van waaruit dit fonds is gevormd. Het doel hiervan is gedurende zestig jaar jaarlijks een bedrag beschikbaar te stellen ter dekking van (een deel van) de kosten van een geleidehond. In 2013 is een bedrag van € 13.000 vrijgevallen ten gunste van het resultaat.

BESTEMMINGSFONDS 'T.D.M.A. JANSEN'

Wijlen de heer T.D.M.A. Jansen heeft aan KNGF Geleidehonden een deel van zijn erfenis nagelaten van waaruit dit fonds is gevormd. Dit fonds mag pas over dertig jaar (in 2041) aan de doelstelling worden besteed. De opbrengst van dit fonds mag daarentegen jaarlijks worden besteed aan de doelstelling. In 2013 betreft dit een bedrag van € 7.000.

BESTEMMINGSFONDS 'UNCLE HARRY'

Uncle Harry heeft KNGF Geleidehonden toegezegd jaarlijks een bedrag van € 25.000 ter beschikking te stellen ten behoeve van het vormen van een fonds op naam met als doel het financieren van de opleiding en aflevering van blindengeleidehonden.

ONTWIKKELING IN DE RESERVES

De verwachte ontwikkeling in de reserves is in de bijlagen opgenomen.

TOELICHTING

OP DE BALANS (VERVOLG)

VOORZIENINGEN

(bedragen x € 1.000,-)

Onderhoudsvoorziening gebouwen en terreinen	2013	2012
Stand per 1 januari	870	540
Dotaties	245	447
Onttrekkingen	763	117
Stand per 31 december	352	870

ONDERHOUDSVOORZIENING GEBOUWEN EN TERREINEN

Op basis van een meerjarenonderhoudsplan voor alle KNGF-gebouwen en -terreinen wordt jaarlijks een dotatie ten laste van de staat van baten en lasten gebracht en aan deze voorziening toegevoegd om de toekomstige onderhoudskosten daarvan te kunnen dekken. In 2013 is een extra dotatie opgenomen van € 98.000 om o.a. de dienstwoning aan de Amsteldijk Noord 41 te renoveren en het (demo-)terrein te vernieuwen. In de onttrekkingen over 2013 zijn de kosten opgenomen van het reinigen van de vervuilde grond van

het perceel Amsteldijk Noord 43, de renovatie van drie dienstwoningen (nr. 41 en 43 en 43a) alsmede de herbestrating van het gehele achterterrein.

LANGLOPENDE SCHULDEN

In 2012 is de hypothecaire geldlening met een oorspronkelijke waarde van ruim € 1,4 mln. en een looptijd van 20 jaar omgezet naar een reguliere geldlening. De aflossing bedraagt € 71.000 per jaar. In 2013 en in 2012 is op deze lening een bedrag van € 71.000 boetevrij extra afgelost. Het overeengekomen vergoedingspercentage is 4,8 per jaar.

KORTLOPENDE SCHULDEN

(bedragen x € 1.000,-)

	31 december 2013	31 december 2012
Crediteuren	590	478
Belastingen, sociale en pensioenpremies	244	274
Aflossing hypothecaire geldlening (kortlopend deel)	71	71
Vooruitontvangen bedragen	319	374
Overige schulden	62	71
Totale schulden op korte termijn	1.286	1.268

TOELICHTING

OP DE BALANS (VERVOLG)

De onder deze post opgenomen verplichtingen hebben een looptijd korter dan een jaar. Verplichtingen die betrekking hebben op jaren gelegen na één jaar na balansdatum zijn verwerkt onder de langlopende schulden. Onder de post 'crediteuren' zijn ook opgenomen de nog te betalen bedragen. Ultimo 2013 is het totaal van de nog te betalen bedragen (posten waarvan de

factuur/ declaratie niet in 2013 is ontvangen) circa € 120.000. De vooruitontvangen bedragen hebben volledig betrekking op de van sponsors en schenkers ontvangen bedragen, die besteed moeten/gaan worden in het nieuwe jaar. Onder de overige schulden is ultimo 2013 opgenomen de nog te betalen loon/vakantiedagen aan het personeel.

TOELICHTING

OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN UIT EIGEN FONDSENWERVING

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Donaties en giften	2.743	2.226	2.705
Sponsoring	0	20	0
Nalatenschappen	3.249	2.300	3.299
Verkoop goederen	14	11	16
Totaal baten fondsenwerving	6.006	4.557	6.020

DONATIES EN GIFTEN

Onder de post 'donaties en giften' zijn opgenomen de bijdragen van donateurs, notariële schenkers en adoptieouders van het 'Adopteer een Pup'-concept. Ultimo 2013 zijn op deze post in totaal ruim 48.000 particuliere donateurs geregistreerd. Ongeveer 15.000 van deze donateurs steunen ons als vaste donateur. Zij hebben KNGF Geleidehonden gemachtigd om periodiek

een bedrag van hun bankrekening te incasseren. Circa 6.000 hiervan steunen ons als adoptieouder. Dit zijn personen die digitaal en symbolisch een pup hebben geadopteerd voor een bedrag van € 7,50 per maand.

SPONSORING

In 2013 zijn geen sponsorcontracten met bedrijven afgesloten.

NALATENSCHAPPEN

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Baten als gevolg van benoeming als:			
• Legataris	534	300	702
• Erfgenaam	2.715	2.000	2.597
Totaal baten uit nalatenschappen	3.249	2.300	3.299

De begroting voor 2013 is gebaseerd op de gemiddelde werkelijke (bruto-)opbrengst over de jaren 2009 t/m 2011 van resp. € 2,9 mln., € 2,5 mln en € 2,1 mln., waarbij exceptioneel grote nalatenschappen (> € 0,5 mln.) buiten de berekening zijn gelaten.

TOELICHTING

OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (VERVOLG)

	Legaten		Erfstellingen	
	Aantal	Gemiddelde opbrengst in €	Aantal	Gemiddelde opbrengst in €
Begroting 2013	25	12.000	36	55.556
Realisatie 2013	36	14.855	33	82.261
Realisatie 2012	22	31.925	29	89.536

De gemiddelde opbrengst per legaat is in 2012 sterk positief beïnvloed door twee legaten van elk € 175.000 en een van € 140.000. In de opbrengst van 2012 van de erfstellingen zijn drie grote uitkeringen opgenomen waarvan een van € 0,4 mln. en twee van € 0,3 mln. In de opbrengst over 2013 van de erfstellingen is een nalatenschap opgenomen met een omvang van € 0,7 mln. en twee met een omvang van € 0,4 mln.

VERKOOP GOEDEREN

Betreft de verkoopopbrengst van knuffelpups, shopperbags, paraplu's, sleutelhangers en dergelijke. Vanwege de geringe omvang van deze baten wordt geen specificatie van de opbrengst verkoop artikelen in netto-omzet, kostprijs en brutowinst opgenomen.

honden is geen vergoeding ontvangen. In de begroting voor 2013 is verder rekening gehouden met een tiental honden die herplaatst zouden moeten worden met een gemiddelde bijdrage per herplaatsing van € 1.250. Slechts vier honden zijn in 2013 herplaatst met een gemiddelde bijdrage van € 5.400.

BATEN UIT ACTIES VAN DERDEN

Betreft acties die volledig door derden zijn georganiseerd en waarvan het risico niet door KNGF Geleidehonden wordt gedragen.

Ook is in de begroting de aannahme gedaan dat 5 assistentiehonden in 2013 zouden worden afgeleverd, waarvan 1 hond in aanmerking zou komen voor een bijdrage van € 18.100 uit de zorgverzekeringswet (Zvw). De praktijk leerde ons dat van de 7 geleverde assistentiehonden er slechts één een vergoeding kreeg en wel een bedrag van € 16.500.

SUBSIDIES VAN OVERHEDEN/ BIJDRAGEN VAN ZORGVERZEKERAARS

De begroting 2013 is gebaseerd op de verwachting dat in dat jaar 70 blindengeleidehonden zouden worden afgeleverd tegen een gemiddelde bijdrage van € 18.100 per hond. In totaal een vergoeding van afgerond € 1,3 mln. In werkelijkheid zijn 75 blindengeleidehonden afgeleverd, waarvan 69 met een gemiddelde bijdrage van € 18.200 en een totale opbrengst van afgerond € 1,3 mln. Voor twee afgeleverde blindengeleide-

Ten opzichte van 2012 neemt de totale bijdrage van zorgverzekeraars in 2013 per saldo af met ca. € 50.000. Enerzijds lagere baten vanwege minder honden waarvoor een vergoeding Zvw werd verkregen, anderzijds hogere baten vanwege de indexering van de vergoeding Zvw (gemiddeld per hond € 748).

TOELICHTING

OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (VERVOLG)

BATEN UIT BELEGGINGEN

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Baten	1.116	1.028	1.264
Lasten	97	82	85
Resultaat	1.019	946	1.179

DE OPBOUW VAN DE BATEN UIT BELEGGINGEN IS ALS VOLGT:

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Baten uit beleggingen:			
• Opbrengst couponrente	578	659	453
• Opbrengst dividend	115	225	71
• Gerealiseerd koersresultaat effecten	263	0	174
• Ongerealiseerd koersresultaat effecten	64	0	249
• Opbrengst onroerend goed	35	29	183
• Renteopbrengst liquiditeiten	61	115	134
Totaal opbrengsten	1.116	1.028	1.264

De werkelijke baten in 2013 overtreffen de begroting met een bedrag van € 88.000. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn enerzijds hogere aandelen- en obligatiekoersen, anderzijds minder dividenduitkeringen en een lager resultaat op de liquide middelenportefeuille. Dit laatste is toe te schrijven aan een lagere rentestand in 2013 (begroot gemiddeld 2%, werkelijk gemiddeld 1,3%).

OVERIGE BATEN

Hieronder zijn verantwoord de vergoedingen van verkoop honden die het einddoel niet hebben gehaald.

TOELICHTING

OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (VERVOLG)

BESTEED AAN DOELSTELLING

De bestedingen aan de doelstelling zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Kosten van:			
Kosten fokken/externe basistraining	1.115	1.115	950
Verblijf honden in kennel te Amstelveen	787	794	741
Kosten interne opleiding/aflevering:			
• Blindengeleidehonden	1.776	1.800	1.637
• Autismegeleidehonden	47	59	59
• Assistentiehonden	96	75	28
• Buddyhonden	23	0	0
Kosten project PAWS	50	96	74
Innovatie/R&D	53	80	41
Voorlichting, werving cliënten en onderzoek	644	539	459
Aandeel in huisvesting, Secretariaat, P&O, ICT, Facilitaire dienst en salarisadministratie	1.095	990	1.318
Totaal besteed aan doelstelling	5.686	5.548	5.307

TOELICHTING

OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (VERVOLG)

De bestedingen aan de doelstelling zijn ook als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Kostencategorie:			
• Aankopen en verwervingen	813	732	737
• Uitbesteed werk	583	500	423
• Publiciteit en communicatie	252	252	205
• Personeelskosten	3.007	3.027	2.747
• Huisvestingskosten	442	339	571
• Kantoor- en algemene kosten	153	139	120
• Afschrijvingen	436	559	504
Totaal	5.686	5.548	5.307

In de aankopen en verwervingen zijn begrepen de kosten voor het fokken van pups, de aankoopkosten van pups van derden, de kosten van de externe opleiding (de periode dat de pups ondergebracht zijn bij de puppypleeggezinnen), de kosten van verblijf van de honden in opleiding (voer, medische kosten etc.) alsmede de autokosten.

De post uitbesteed werk heeft voornamelijk betrekking op uitbesteed werk aan externe trainers en onderzoek. In 2013 is meer werk uitbesteed dan begroot.

Veruit de belangrijkste post binnen de kosten van de doelstelling is de personeelslast. Deze last houdt verband met de volgende personele bezetting:

(x 1 fte)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Afdeling:			
• PPZ	11,3	12,3	10,4
• Kennel	10,1	10,4	10,5
• Opleiding	23,7	25,7	24,0
• Communicatie	4,7	4,9	4,8
• Aandeel in staf	4,4	4,7	4,6
Totaal	54,2	58,0	54,3

Ook in 2013 bleef de ontwikkeling van de loonkosten binnen de gestelde kaders. Voor 2013 werd een indexering begroot van 2%, in werkelijkheid is dat 1,5% geworden.

In de begrote afschrijvingslasten voor 2013 is rekening gehouden met een afschrijving van de investering in het project E-learning. Dit project is echter later opgeleverd dan in de begroting is aangenomen, waardoor in 2013 minder is afgeschreven.

TOELICHTING

OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (VERVOLG)

BESTEDINGSPERCENTAGE

KNGF Geleidehonden streeft ook in volgende jaren naar een verhoging van het aantal af te leveren (geleide)honden. Dit streven heeft in 2012 ertoe geleid dat 80 honden zijn afgeleverd, waarvan 9 autismegeleidehonden. In 2013 zijn 106 honden afgeleverd, waarvan 13

autismegeleidehonden, 7 assistentiehonden en 11 buddyhonden, waarvan 2 buddyhonden voor mensen met een posttraumatisch stressstoornis (PTSS). Onderstaand zijn de totale bestedingen aan de doelstelling in relatie tot de totale baten weergegeven:

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Totaal baten (x € 1000,-)	8.426	6.895	8.635
Totaal bestedingen doelstelling (x € 1000,-)	5.686	5.548	5.307
Bestedingspercentages	67,5	80,5	61,5

De percentages van de werkelijke bestedingen worden zeer sterk beïnvloed door de fluctuerende baten (met name de baten uit nalatenschappen).

KOSTEN EIGEN FONDSSENWERVING

De kosten voor eigen fondsenwerving zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Kostencategorie:			
• Uitbesteed werk	37	47	34
• Publiciteit en communicatie	272	386	298
• Personeelskosten	308	243	172
• Huisvestingskosten	18	14	25
• Kantoor- en algemene kosten	18	14	13
• Afschrijvingen	12	13	17
Totaal	665	717	559

Onder de post uitbesteed werk zijn verantwoord de kosten voor de controle op de afwikkeling van nalatenschappen. Deze activiteit is uitbesteed aan 'bureau nalatenschappen' van stichting VFI-diensten.

De kosten voor publiciteit en communicatie blijven in 2013 ruim binnen de gestelde budgetten omdat enerzijds minder activiteiten zijn uitgevoerd en anderzijds omdat kosten van de uitgevoerde activiteiten lager uitvielen dan geraamd.

TOELICHTING

OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (VERVOLG)

De personeelskosten hebben betrekking op de volgende fte's:

(x 1 fte)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Fondsenwerving	2,7	2,8	1,9
Aandeel in staf	1,6	1,5	1,5
Totaal	4,3	4,3	3,4

NORM VOOR KOSTEN EIGEN FONDSSENWERVING

Ook voor het onderdeel kosten eigen fondsenwerving is een meerjarenraming opgesteld. Het eerste jaar van die raming is de begroting voor

dat jaar en geldt als taakstellend. Voor 2013 is een norm gesteld van 15,7%. Onderstaand zijn de kosten van eigen fondsenwerving in relatie tot de baten uit eigen fondsenwerving weergegeven voor de jaren 2012-2013:

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Baten eigen fondsenwerving (x € 1000,-)	6.006	4.557	6.020
Kosten eigen fondsenwerving (x € 1000,-)	665	717	559
Kostenpercentage fondsenwerving	11,1	15,7	9,3

Het kostenpercentage fondsenwerving blijft ruim onder de gestelde interne norm en ruim binnen de CBF-norm van 25%.

TOELICHTING

OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (VERVOLG)

KOSTEN BELEGGINGEN

De kosten van beleggingen zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Kostencategorie:			
• Uitbesteed werk	65	52	66
• Personeelskosten	14	14	13
• Huisvestingskosten	5	4	4
• Kantoor- en algemene kosten	11	10	0
• Afschrijvingen	2	2	2
Totaal	97	82	85

De kosten van de beheerders van de effecten- en onroerendgoedportefeuilles zijn verantwoord onder uitbesteed werk. De personeelskosten, huisvestingskosten en afschrijvingen hebben betrekking op de kosten van de beleggingsadministrateur (zowel in 2013 als in 2012: 0,2 fte).

KOSTEN BEHEER EN ADMINISTRATIE

De kosten voor beheer en administratie zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Kostencategorie:			
• Aankopen en verwervingen	11	10	0
• Uitbesteed werk	49	53	56
• Personeelskosten	418	420	411
• Huisvestingskosten	46	35	94
• Kantoor- en algemene kosten	61	55	60
• Afschrijvingen	26	29	43
• Rentelasten (hypotheek o/g)	21	20	27
Totaal	632	622	691

Onder uitbesteed werk zijn opgenomen de kosten van extern advies van juristen, accountant e.d.

TOELICHTING

OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (VERVOLG)

De personeelskosten hebben betrekking op de volgende fte's:

(x 1 fte)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Financiën & Administratie	2,7	2,7	2,7
Directie	1,0	1,0	1,0
Aandeel in staf	1,5	1,3	1,3
Totaal	5,2	5,0	5,0

BEZOLDIGING DIRECTEUR

Onder de personeelskosten is ook verantwoord de bezoldiging van de directeur. De raad van toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Dit beleid wordt periodiek geactualiseerd.

Bij de bepaling van dit bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt KNGF Geleidehonden de Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen van VFI en de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen. Deze adviesregeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij KNGF Geleidehonden vindt plaats door de raad van toezicht.

SPECIFICATIE BEZOLDIGING DIRECTEUR 2013

Naam:	Mevr. E.C. Greve
Dienstverband:	onbepaald
Aantal uren per week:	38 uur
Parttime percentage:	100%
Periode:	1/1 t/m 31/12

Jaarinkomen	(x € 1,--)
• Bruto salaris	107.500
• Vakantiegeld	8.600
• Eindejaarsuitkering	8.100
Totaal jaarinkomen	124.200

• Sociale lasten (wg-deel)	8.300
• Belastbare vergoedingen/bijtellings	3.600
• Pensioenpremie (wg-deel)	14.600
Totaal	150.700

Aan de directeur is geen lening, voorschot of garantie verstrekt. De benoeming van de directeur is voor onbepaalde tijd.

De leden van de raad van toezicht ontvangen geen bezoldiging voor hun werkzaamheden. Aan de leden van de raad van toezicht zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

TOELICHTING

OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (VERVOLG)

NORM VOOR BEHEER EN ADMINISTRATIE

Ook voor het onderdeel beheer en administratie is een meerjarenraming opgesteld. Het eerste jaar van die raming is de begroting voor dat jaar

en geldt als taakstellend. Voor 2013 is een norm gesteld van 8,9%. Onderstaand zijn de kosten van beheer en administratie in relatie tot de totale lasten van KNGF Geleidehonden weergegeven voor de jaren 2012-2013:

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Kosten beheer en administratie (x € 1.000,-)	632	622	691
Totale kosten (x € 1.000,-)	7.080	6.969	6.642
Kostenpercentage	8,9%	8,9%	10,4%

De kosten van beheer en administratie komen in 2013 precies op de intern gestelde norm uit van 8,9%. KNGF Geleidehonden streeft naar verdere verlaging van de kosten van beheer en administratie.

TOELICHTING

OP DE LASTENVERDELING

SPECIFICATIE EN VERDELING KOSTEN NAAR BESTEMMING

(bedragen x € 1.000,-)

Bestemming	Doelstelling	Fondsenwerving	Beleggingen	Beheer en administratie	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Aankopen en verwervingen	813	0	0	11	824	742	737
Uitbesteed werk	583	37	65	49	734	652	579
Publiciteit en communicatie	252	272	0	0	524	638	503
Personeelskosten	3.007	308	14	418	3.747	3.704	3.343
Huisvestingskosten	442	18	5	46	511	392	694
Kantoor- en algemene kosten	153	18	11	61	243	218	193
Afschrijving en rente	436	12	2	47	497	623	593
Totaal	5.686	665	97	632	7.080	6.969	6.642

Specificatie aankopen en verwervingen:

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Autokosten	268	250	257
Kosten fokken, fokhonden	107	69	101
Kosten pups bij puppypleeggezinnen	311	279	241
Medische kosten honden in kennel	35	40	41
Voer en materialen honden in kennel	42	33	33
Overige kosten	61	71	64
Totaal aankopen en verwervingen	824	742	737

TOELICHTING

OP DE LASTENVERDELING (VERVOLG)

Specificatie uitbestedingen:

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Kosten training honden	430	349	309
Kosten onderzoek	95	85	47
Kosten beheer beleggingen/ bankkosten	64	52	66
Kosten docenten (PAWS)	25	28	38
Kosten P&O (arbodienst, advisering)	38	43	33
Kosten controle afwikkeling nalatenschap	35	45	32
Kosten accountant	23	28	22
Kosten juridische bijstand	10	10	18
Kosten beleidsplanning	14	12	14
Totaal uitbestedingen	734	652	579

Specificatie publiciteit en communicatie:

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Kosten voorlichting	252	252	205
Kosten fondsenwerving	272	386	298
Totaal	524	638	503

Specificatie personeelskosten:

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Salarissen	2.690	2.748	2.542
Sociale lasten	357	402	346
Pensioenlasten	239	242	226
Ontvangen ziekengeld	-2	0	-45
Overige personeelskosten	256	263	222
Kosten interne opleiding	5	20	14
Inhuur tijdelijk personeel/ uitzendkrachten	202	29	38
Kosten inzet personeel	3.747	3.704	3.343

TOELICHTING

OP DE LASTENVERDELING (VERVOLG)

Personeelsbestand

De fte's zijn als volgt over de verschillende afdelingen verdeeld:

(in fte's)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Afdelingen:			
• Puppy- en Pleeggezinnenzorg	11,3	12,3	10,4
• Kennel	10,1	10,4	10,5
• Opleiding	23,7	25,7	24,0
• Communicatie	7,4	7,7	6,7
• Financiën & Administratie, ICT en facilitair	5,7	6,2	6,0
• Secretariaat en Personeel & Organisatie	4,7	4,2	4,3
• Directie	1,0	1,0	1,0
Totaal	63,9	67,5	62,9

Specificatie huisvestingskosten:

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Dotatie aan de onderhoudsvoorziening	245	147	448
Schoonmaakkosten gebouwen	70	90	87
Energie en water	67	74	65
Onderhoudskosten terreinen	78	50	56
Verzekeringen/belastingen/vergunningen	26	27	21
Overige kosten	25	4	17
Totaal	511	392	694

In 2012 zijn extra dotaties aan de onderhoudsvoorziening opgenomen ten behoeve van het wegwerken van achterstallig onderhoud van de in 2012 aangekochte woningen, alsmede ten behoeve van het reinigen van vervuilde grond aldaar. In 2013 is een extra dotatie opgenomen van € 98.000 o.a. voor het renoveren van een van de dienstwoningen.

TOELICHTING

OP DE LASTENVERDELING (VERVOLG)

Specificatie kantoor- en algemene kosten:

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Kosten ICT (onderhoud)	74	56	49
Secretariaatskosten (porti, kantoorben.)	37	30	29
Kosten (salaris)administratie	21	22	21
Autokosten - algemeen	0	0	15
Kosten groepsverzorging (kantine)	39	27	25
Kosten internationale contacten	3	10	6
Kosten raad van toezicht	15	7	2
Kosten verzekeringen	7	8	7
Kosten PAWS	8	28	12
Overige kosten PPZ	5	5	4
Overige kosten Kennel	3	3	10
Overige kosten Opleidingen	18	11	11
Overige algemene kosten	13	11	2
Totaal	243	218	193

Specificatie afschrijving en rente:

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Afschrijving gebouwen	359	364	362
Afschrijving inrichting/inventaris	6	26	8
Afschrijving hard- en software	101	123	196
Afschrijving E-learning	10	90	0
Rentelasten	21	20	27
Totaal	497	623	593

OVERIGE GEGEVENS

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt bestemd:

(x € 1.000,-)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Continuïteitsreserve	10	0	1.320

Bestemmingsreserves:

• Doorlopende leveringen honden	-1.969	0	-2.710
• Financiering vaste activa	323	0	-547
• E-learning	24	91	-213
• ICT	70	83	179
• Bron van inkomsten	0	0	709
• Verbreding activiteiten	304	-123	-304
• Duurzame energie	0	0	-275
• Jubileum tachtig jaar	-50	0	-100
Totaal	-1.298	51	-3.261

Bestemmingsfondsen:

• J.C. Bloemenfonds	-58	-2	-52
• 'Uncle Harry' fonds	0	25	0
• T.D.M.A. Jansenfonds	0	0	0
Totaal	-58	23	-52

Totaal generaal	-1.346	74	-1.993
------------------------	---------------	-----------	---------------

Bovenstaande verdeling van het resultaat is goedgekeurd door de raad van toezicht en is reeds verwerkt in de jaarrekening.

ACCOUNTANTS- VERKLARING

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie van Stichting Koninklijk Nederlands Geleidehonden Fonds

Wij hebben de jaarrekening over 2013 van Stichting Koninklijk Nederlands Geleidehonden Fonds te Amstelveen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de staat van baten en lasten over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Koninklijk Nederlands Geleidehonden Fonds per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'.

Verklaring betreffende het jaarverslag

Op basis van onze werkzaamheden overeenkomstig de Nederlandse controlestandaard 720 vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen' is opgesteld. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amstelveen, 12 mei 2014

KPMG Accountants N.V.

S. Haringa RA

**MEERJAREN-
RAMING**

MEERJARENRAMING 2014-2018

BIJLAGE 1

DE DOELSTELLINGEN VOOR DE MEERJARENRAMING 2014-2018 ZIJN:

	Meerjarenraming				
	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal af te leveren geleidehonden:					
Blindengeleidehonden	75	80	80	85	85
Herplaatste geleidehonden	10	10	10	10	10
Autismegeleidehonden	10	10	10	10	10
Assistentiehonden	7	7	10	15	20
Buddyhonden	8	8	10	10	10
Totaal aantal afleveringen	110	115	120	130	135

Aantal pups:					
Aantal pups uit eigen fok	160	169	178	187	196
Aantal pups van derden	20	21	22	23	24
Totaal aantal pups	180	190	200	210	220

Aantal fokhonden					
Fokteven	32	33	33	33	33
Dekreuen	15	16	16	16	16
Totaal aantal fokhonden	47	49	49	49	49

MEERJARENRAMING 2014-2018

BIJLAGE 1 (VERVOLG)

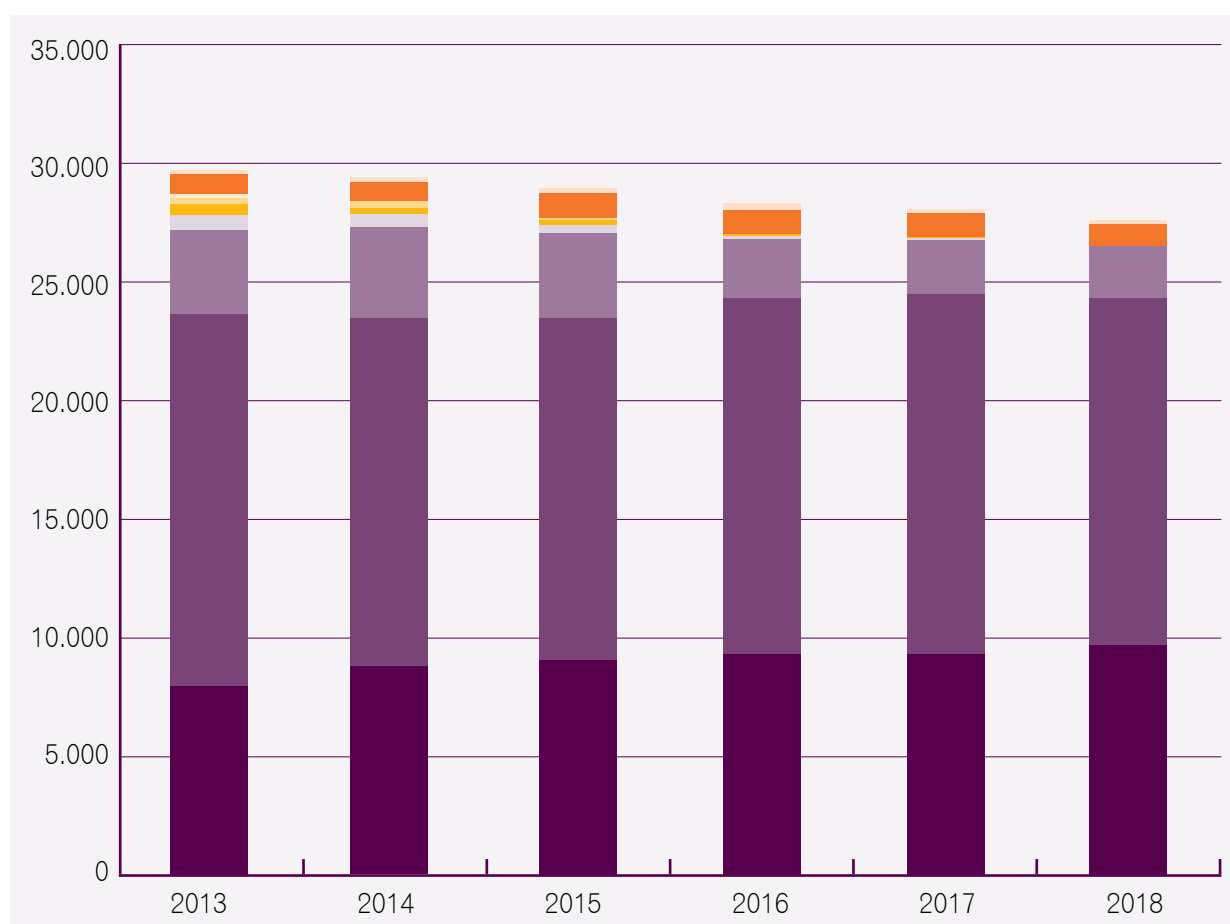
(bedragen x € 1.000,-)

	Meerjarenraming				
	2014	2015	2016	2017	2018
Baten uit					
Eigen fondsenwerving	5.201	5.255	5.310	5.376	5.444
Acties van derden	2	2	2	2	2
Subsidies van overheden/ bijdragen van zorgverzekeraars	1.504	1.642	1.683	1.869	1.936
Baten uit beleggingen	1.141	1.140	1.140	1.140	1.140
Overige baten	10	10	11	11	11
Som der baten	7.858	8.049	8.146	8.398	8.533
Lasten					
Bestedingen aan doelstelling	6.166	6.500	6.646	6.718	6.952
Werving baten					
Kosten eigen fondsenwer- ving	1.033	1.001	1.031	1.015	1.044
Kosten beleggingen	95	98	99	101	104
Totaal wervingskosten	1.128	1.099	1.130	1.116	1.148
Beheer en administratie					
Kosten beheer en admi- nistratie	649	657	667	684	698
Som der lasten	7.943	8.256	8.443	8.518	8.798
Exploitatieresultaat	-85	-207	-297	-120	-265

VERWACHTE ONTWIKKELING VAN DE BESTEMMINGS- RESERVES EN -FONDSEN

BIJLAGE 2

(x € 1.000,-)

- Bestemmingsfondsen 'Jansen'
- Bestemmingsfondsen 'Uncle Harry'
- Bestemmingsfondsen J.C. Bloemenfondsen
- Bestemmingsreserve jubileum 80 jaar
- Bestemmingsreserve ICT
- Bestemmingsreserve duurzame energie
- Bestemmingsreserve E-learning
- Bestemmingsreserve financiering activa
- Bestemmingsreserve doorgaande leveringen honden
- Continuïteitsreserve

VERWACHTE ONTWIKKELING VAN DE BESTEMMINGS- RESERVES EN -FONDSEN

BIJLAGE 2 (VERVOLG)

VORENSTAANDE GRAFIEK IS GEBASEERD OP DE VOLGENDE CIJFERS:

	Realisatie	Meerjarenraming				
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Continuïteitsreserve	7.910	9.020	9.290	9.500	9.480	9.740
Bestemmingsreserve door- gaande leveringen honden	16.301	15.082	14.893	14.890	15.042	14.740
Bestemmingsreserve financiering activa	3.516	3.540	3.252	2.748	2.496	2.273
Bestemmingsreserve E-learning	461	405	284	131	36	0
Bestemmingsreserve duurzame energie	275	275	200	108	16	0
Bestemmingsreserve ICT	76	36	10	0	0	0
Bestemmingsreserve jubileum 80 jaar	150	150	0	0	0	0
Bestemmingsreserve 'J.C. Bloemenfonds'	665	679	693	708	723	739
Bestemmingsreserve 'Uncle Harry'	25	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve 'Jansen'	135	135	135	135	135	135
Totaal bestemmings- reserves en -fondsen	29.514	29.322	28.757	28.220	27.928	27.627

De verwachting is dat in de planperiode de reserves en fondsen in totaal afnemen met ruim € 1,9 mln.